

پیام مهر

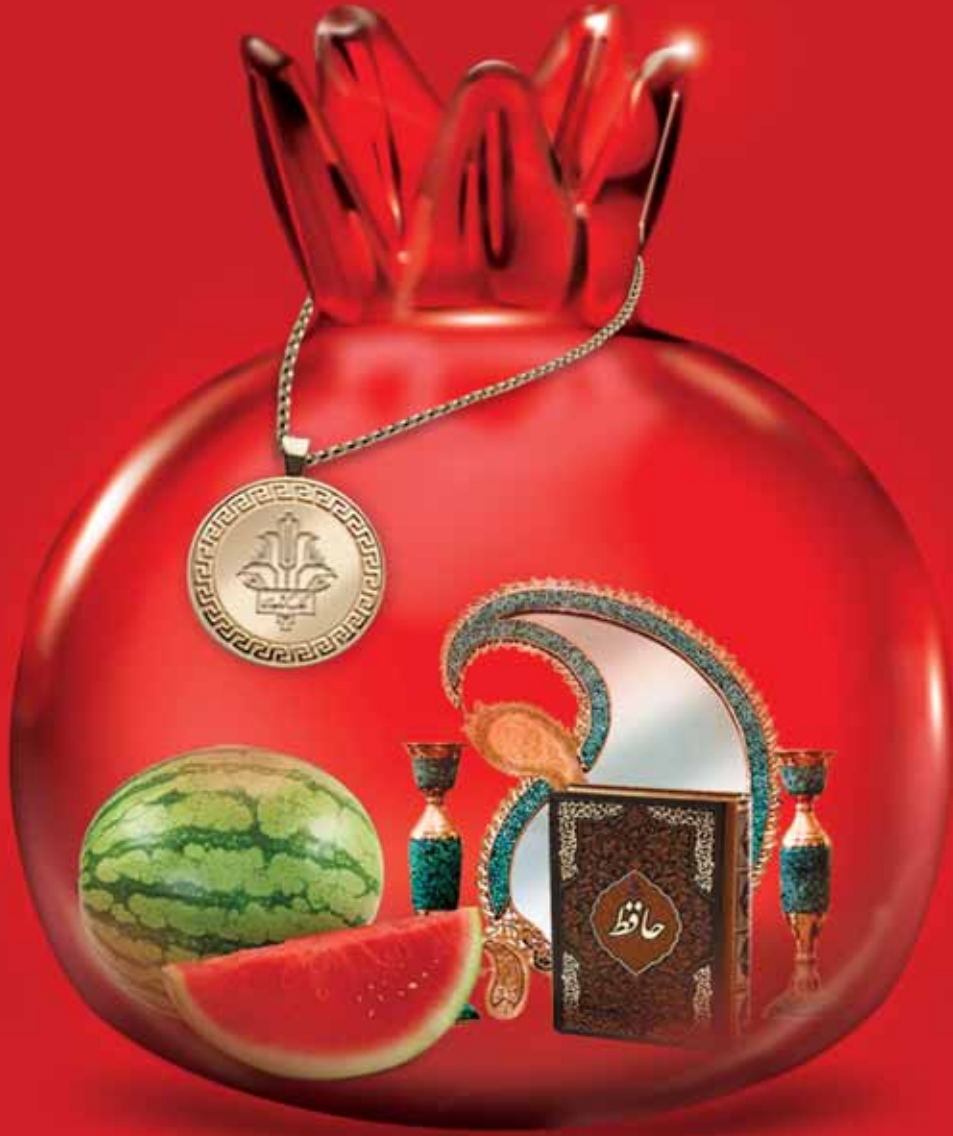
ماہنامہ داخلی بانک کشاوری

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۴

پیاپی ۲۸۹

آذر ۱۴۰۰

مبارک
شجیب

سرمقاله

- ۳ تحقق اهداف در نقطه پایان
۴ رویداد

راهنبرد

- ۶ بر مدار معبود: در خدمت بخش

پرونده‌ها: تحقق ۱۰۰ درصدی اهداف

- ۱۰ توفیق به پشتوانه یک خانواده همدل
۱۲ معیارهای سنجش عملکرد بانک چه بود؟
۱۴ ۵ گام راهبردی
۱۶ تجهیز منابع به نرخ ارزان
۱۸ بانک کشاورزی و تحول دیجیتال
۲۰ تحقق برنامه در واگذاری اموال مازاد

گزارش

- ۲۲ رتبه نخست بین ۲۸ بانک و موسسه مالی
۲۴ مهر تائید وکلای مردم بر کارنامه بانک
۲۶ ۶۰ تائیه با بانک کشاورزی
۲۸ هر همکار یک رسانه
۳۰ اطمینان‌بخشی در مسیر ثبات تولید
۳۴ این مشت نمونه خروار است ...
۳۶ گزارش تصویری: نمایشگاه هفته بسیج
۳۶ گزارش تصویری: بازدید مدیرعامل از نمایشگاه هفته بسیج
۳۷ برپایی میز خدمت حوزه مقاومت بسیج در نماز جمعه تهران

پرونده ویژه: مستعد بحران

- ۴۰ مساله آب در ۱۳ محور
۴۴ اینجا بانک کشاورزی است؛ سال ۱۳۴۰
۴۶ عوامل تشدید بحران چیست؟

پیشگسوت

- ۴۸ شرافت و پاک‌دستی، در ذات بانک کشاورزی است
۵۰ ما هم گنج یافتیم

همکاران

- ۵۲ همکار بانک کشاورزی، برگزیده جشنواره کتاب رشد
۵۴ موفقیت شعبه از مسیر رضایت مشتری حاصل می‌شود

خارج از شعبه

- ۵۶ هوشمندانه، خلاقانه و سامان‌مند
۵۸ شعر یلدا
۶۰ فراموش نکنید: بدن‌تان به آب احتیاج دارد
۶۲ قدردانی از پرستاران بانک کشاورزی
۶۳ قدردانی از یک پژوهش
۶۴ قاب آخر

پیام مهر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹

آذر ۱۴۰۰

صاحب امتیاز: بانک کشاورزی

مدیرمسئول: اکبر کاظمی

مدیر اجرایی: احمد بهرامی

عکس: محمدمهدی بقائی، علی‌اکبر عزیزی رستم و علی اصغر غلامزاده

نشانی: تهران، بزرگراه جلال‌آل احمد، نبش خیابان پاتریس لومومبا، شماره ۲۴۷،

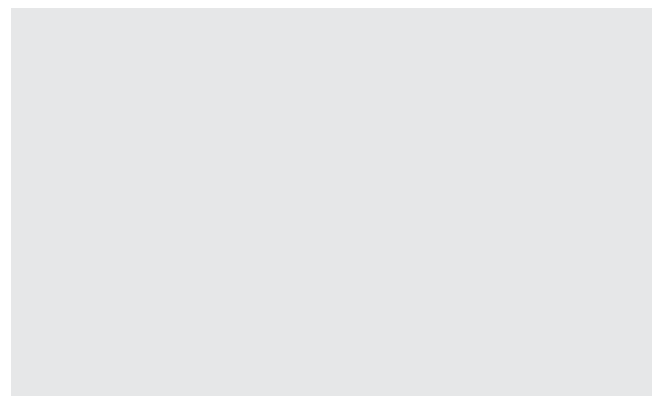
کدپستی: ۱۴۴۵۹۹۴۳۱۶

اداره کل روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل

تلفن: ۸۸۲۴۵۰۱۰

نمبر: ۸۸۲۴۵۰۰۹

www.bki.ir

۶

**برمدار صعود:
در خدمت بخش**

در شرایطی بانک کشاورزی افزایش منابع در سال جاری را تجربه می کند که در عین حال سهم منابع ارزان قیمت نیز نسبت به کل سپرده های بانک فزونی یافته، عمده منابع بانک به سمت بخش کشاورزی هدایت شده و در خدمت توسعه بخش و تامین امنیت غذایی کشور قرار گرفته است. نمودار پیش رو بخشی از عملکرد بانک در حوزه تجهیز منابع، سهم سپرده ها و اختصاص منابع به بخش کشاورزی را نشان می دهد.

۱۴

ه گام راهبردی

بستر تحقق اهداف و برنامه های بانک کشاورزی چگونه هموار شد؟
۵ رویکرد و راهبرد اساسی در بانک کشاورزی اجرایی شد که می توان از آنها به عنوان بستر ساز تحقق ۱۰۰ درصدی اهداف یاد کرد. این پنج گام راهبردی را در ادامه مرور می کنیم.

۲۲

رتبه نخست بین ۲۸ بانک و موسسه مالی

اختصاص منابع قرض الحسنه به تسهیلات ازدواج در بانک کشاورزی

بررسی وضعیت عملکرد ۲۸ بانک و موسسه مالی و اعتباری نشان می دهد بالاترین رقم عملکرد اختصاص منابع قرض الحسنه به تسهیلات ازدواج در سال گذشته مربوط به بانک کشاورزی بوده است.

۳۹

مستعد بحران

چرا ایران همواره با چالش های تامین آب مواجه است؟

ایران، سرزمینی نیمه کوهستانی است که دو رشته کوه البرز با جهت گیری شرقی - غربی و رشته کوه زاگرس با جهت گیری شمال غربی - جنوب شرقی در آن قرار گرفته اند. این دو رشته کوه مانع رسیدن ابرهای باران زا از شمال و غرب کشور می شوند...

۵۶

هوشمندانه، خلاقانه و سامان مند

به بهانه بیست و پنجم آذرماه، روز پژوهش

پژوهش یا تحقیق یک روند هوشمندانه، هوشیارانه، خلاقانه و سامان مند برای یافت، بازگویی و بازنگری پدیده ها، رخدادها، رفتارها و انگاشته ها است. پژوهش همچنین برای استفاده از پدیده های موجود برای دست یافتن به راهکارهای عملی و فناوری ها به کار می رود. به طور معمول پژوهشگر نتایج پژوهش خود را در مجله های علمی ارائه می دهد. پژوهش در دو بعد «یافت پرسش پژوهش» و دیگر «پاسخ دادن به آن» است.

۴۰

**فراموش نکنید: بدن تان به آب
احتیاج دارد**

روش هایی برای نوشیدن آب در طول روز

آب بدن را به کار می اندازد. اندام ها، ماهیچه ها و مفاصل همه به آب نیاز دارند. همچنین آب به سیستم ایمنی بدن در مبارزه با میکروب ها کمک می کند. آب برای شادابی پوست بسیار عالی است و وقتی بدن داغ می شود، آن را خنک می کند.

مقام معظم رهبری:

مسئله کشور، مسئله آب است و مسئله آب در آینده خیلی نزدیکی به مسئله مهم‌تری هم در سطح دنیا تبدیل خواهد شد. خب برای این یک فکر علمی باید بشود.

مشاغل از این روست که ماحصل تلاش و تدبیر مجموعه‌ای به ایشان ختم شده و توانایی و ناتوانی این افراد در به ثمر رساندن مسئولیت خود می‌شود، عامل تعیین‌کننده برای پیروزی و مانایی یا شکست و میرایی یک فعالیت تولیدی یا خدماتی.

گو اینکه مشاغلی با ویژگی یادشده، مصداق مثل ایرانی «کار را که کرد؟ آنکه تمام کرد» هستند. تعمیم این مثل به شبکه بانکی، چندان دشوار نیست. چراکه به سهولت می‌توان دریافت کدام بخش از نظام بانکی نقش تمام‌کننده را برعهده دارد. سیر اجرایی شدن یک ایده، جایگاه تمام‌کننده شبکه بانکی را عیان می‌کند. طرح‌هایی به‌منظور افزایش مشتریان، جذب منابع، وصول مطالبات یا ارائه سرویس‌های نوین به مشتریان فعلی در اتاق‌های فکر و ستادهای برنامه‌ریزی بانک تهیه می‌شود. مدیران میانی طرح‌ها را بررسی کرده و به تأیید می‌رسانند. برنامه برای جذب منابع و کسب دستور اجرا به هیئت‌مدیره رسیده و در نهایت موافقت هیئت‌مدیره و مدیرعامل را نیز به همراه می‌آورد. برخی این تأییدیه را مرحله پایانی کار انگاشته و نسبت تمام‌کننده را به بالاترین مقام اجرایی سازمان می‌دهند. غافل از اینکه اگر شعب یک بانک توانایی همراه شدن با طرح‌ها و برنامه‌های کلان و ستادی آن را نداشته باشند، طرح‌ها از مرحله ایده و فکر فراتر نمی‌رود.

از این روست که می‌توان فعالیت در شعب بانک را در راستای مشاغلی که خاصیت تمام‌کنندگی دارند به حساب آورد. خاصیتی که اهداف کلان بانک را به منصف ظهور و بروز می‌رساند.

سرمقاله

تحقق اهداف در نقطه پایان

فرض را بر این بگذارید که برای خرید یک کالا وارد فروشگاه می‌شوید، حتی اگر تحقیقات مبسوطی هم در مورد کالای مورد نظر خود انجام داده باشید؛ باز بر سر دوراهی انتخاب، بی‌شک به دنبال تأیید فروشنده می‌گردید. این بدان معناست که حاصل زحمات طراح، سرمایه‌گذار، نیروی انسانی، بازاریاب، نقلیه و دیگر عوامل دخیل در امر تولید در نهایت به فروشنده ختم می‌شود.

فروشنده‌گی از جمله مشاغلی است که خاصیت تمام‌کنندگی دارد. به تعبیری دیگر، همان خاصیت فورواردها در ورزش فوتبال یا تولیدرها در اجرای یک بسته سفر است. حساسیت این

آبان
آذر

انتصاب اعضای جدید هیأت مدیره بانک کشاورزی

با حکم دکتر سیداحسان خاندوزی وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس مجمع عمومی بانکها، محسن صفدری، فریدون بهبهانی و وهب متقی‌نیا به عنوان اعضای جدید هیأت مدیره بانک کشاورزی منصوب شدند. بر اساس احکام جداگانه صادره، محسن صفدری معاون نظارت و عضو هیأت عامل بانک کشاورزی، وهب متقی‌نیا معاون اعتباری و عضو هیأت عامل بانک کشاورزی و فریدون بهبهانی مدیر امور شعب بانک کشاورزی در تهران بزرگ به عنوان اعضای جدید هیأت مدیره بانک کشاورزی انتخاب شدند.

عبدالهی معاون مالی و پشتیبانی و عضو هیئت عامل بانک با سرکار خانم رحمانی همسر زنده‌یاد عباس یوسف رامندی معاون اداری، مالی و پشتیبانی استان قزوین دیدار و گفت‌وگو کرد و با حضور در منزل عمران احمدی کارشناس مسئول بازرسی و حسابرسی استان قزوین که در سال گذشته بر اثر حادثه، نخاع وی آسیب دید، عیادت کردند.

در ادامه دیدارهای حضور مدیران بانک کشاورزی در استان‌ها که با هدف ارتباط مستقیم و بدون واسطه و به منظور بررسی وضعیت حرکت و خدمات‌رسانی بانک برگزار می‌شود، صفدری معاون نظارت و عضو هیئت عامل بانک کشاورزی با نوری مدیر شعب استان گیلان در محل ساختمان مدیریت شعب بانک کشاورزی در استان گیلان دیدار و گفت‌وگو کرد.

رویداد

شجاعي استاندار خراسان شمالي با اهداي لوح از عملکرد مطلوب بانک کشاورزي در امر بازسازي مناطق زلزله زده قدرداني کرد.

بر اساس نتايج ارزيابي عملکرد ماهانه مديريت ها، مديريت بانک کشاورزي استان مازندران در شاخص خدمات بانکداري الکترونيک، رتبه اول کشور را کسب کرد.

۳۰ ۲۹ ۲۸ ۲۷ ۲۶

۱ آذر

اقبال عباسي، استاندار چهار محال و بختياري با اهداي لوح سپاس، از مديريت شعب بانک کشاورزي استان، به پاس خدمات ارز شمند بانک کشاورزي و همکاري و تلاش خالصانه، تشکر و قدرداني کرد.

بر اساس نتايج ارزيابي عملکرد ماهانه مديريت ها، مديريت بانک کشاورزي استان بوشهر رتبه اول کشوري بيشتري کاهش ريسک اعتباري نسبت به مدت مشابه سال قبل را کسب کرد.

۲

روح خدارحمي مديرعامل بانک کشاورزي، از نمايشگاهي که به مناسبت هفته بسيج در محل ساختمان مرکزي اين بانک برپا شده است بازديد کرد.

همزمان با هفته بسيج، ميز خدمت حوزه مقاومت بسيج بانک کشاورزي در محل نماز جمعه تهران برپا شد.

۳

۴

۵

۶

۷

بانک کشاورزي با هدف تکریم مشتریان و پاسداشت حقوق شهروندی آنان و همچنین شفافیت در روابط بین بانک و مشتری، همواره نسخه‌ای از قرارداد تسهیلات را در اختیار مشتری قرار می‌دهد.

بانک کشاورزي اعلام کرد به منظور حمايت از پرورش «گوسفندهاي داشته و دامهاي مولد»، پرداخت تسهیلات برای اصلاح نژاد دامهاي مولد در اولويت برنامه‌هاي اين بانک قرار گرفت.

سهم سپرده‌هاي ارزان قيمت بانک کشاورزي به ۵۷ درصد رسيد.

۲۵

۲۴

۲۳

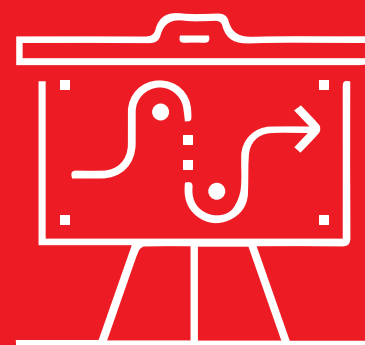
۲۲

۲۱

۲۰

۱۹

پیام مهر
سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹
آذر ۱۴۰۰

راهبرد

بر مدار صعود؛ در خدمت بخش

در شرایطی بانک کشاورزی افزایش منابع در سال جاری را تجربه می‌کند که در عین حال سهم منابع ارزان‌قیمت نیز نسبت به کل سپرده‌های بانک فزونی یافته، عمده منابع بانک به سمت بخش کشاورزی هدایت شده و در خدمت توسعه بخش و تامین امنیت غذایی کشور قرار گرفته است. نمودار پیش‌رو بخشی از عملکرد بانک در حوزه تجهیز منابع، سهم سپرده‌ها و اختصاص منابع به بخش کشاورزی را نشان می‌دهد.

راهدرد

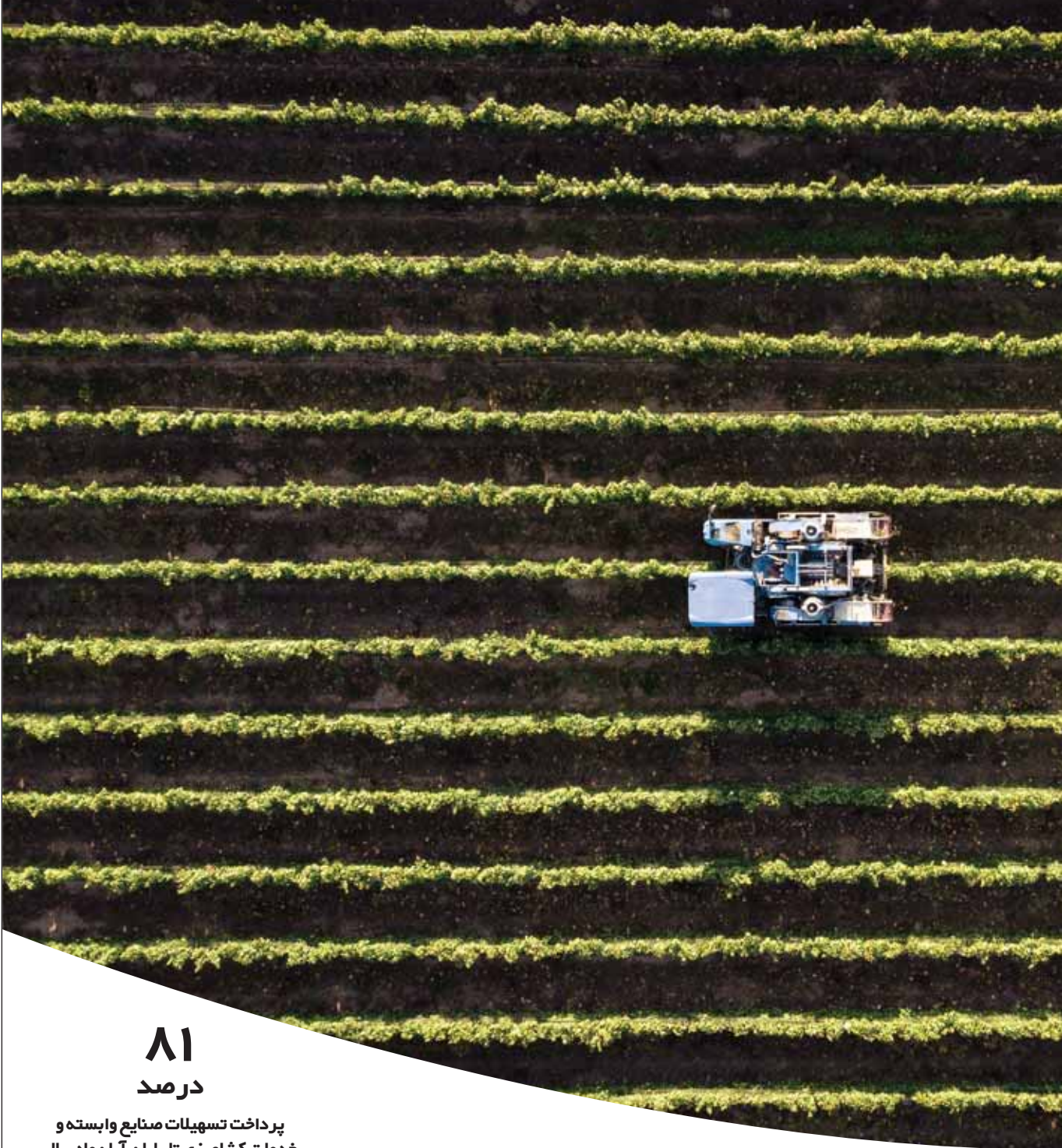

پیام مهر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹

آذر ۱۴۰۰

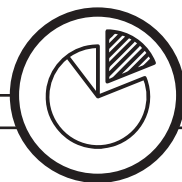

۸۱ درصد

پرداخت تسهیلات صنایع وابسته و خدمات کشاورزی تا پایان آبان ماه سال ۱۴۰۰ در مقایسه با مقطع مشابه سال گذشته ۸۱ درصد رشد داشته است

۹۵ درصد

پرداخت تسهیلات مکانیزاسیون بانک کشاورزی تا پایان آبان ماه سال ۱۴۰۰ در مقایسه با مقطع مشابه در سال گذشته ۹۵ درصد رشد داشته است

۵۷ درصد

سپرده‌های ارزان قیمت بانک کشاورزی در پایان آبان ماه ۱۴۰۰ معادل ۵۷ درصد از کل سپرده‌های این بانک را شامل شده است

۸۸ درصد

بانک کشاورزی تا پایان آبان ماه سال جاری ۸۸ درصد از منابع اعتباری خود را برای حمایت تخصصی از زیربخش‌های کشاورزی پرداخت کرده است

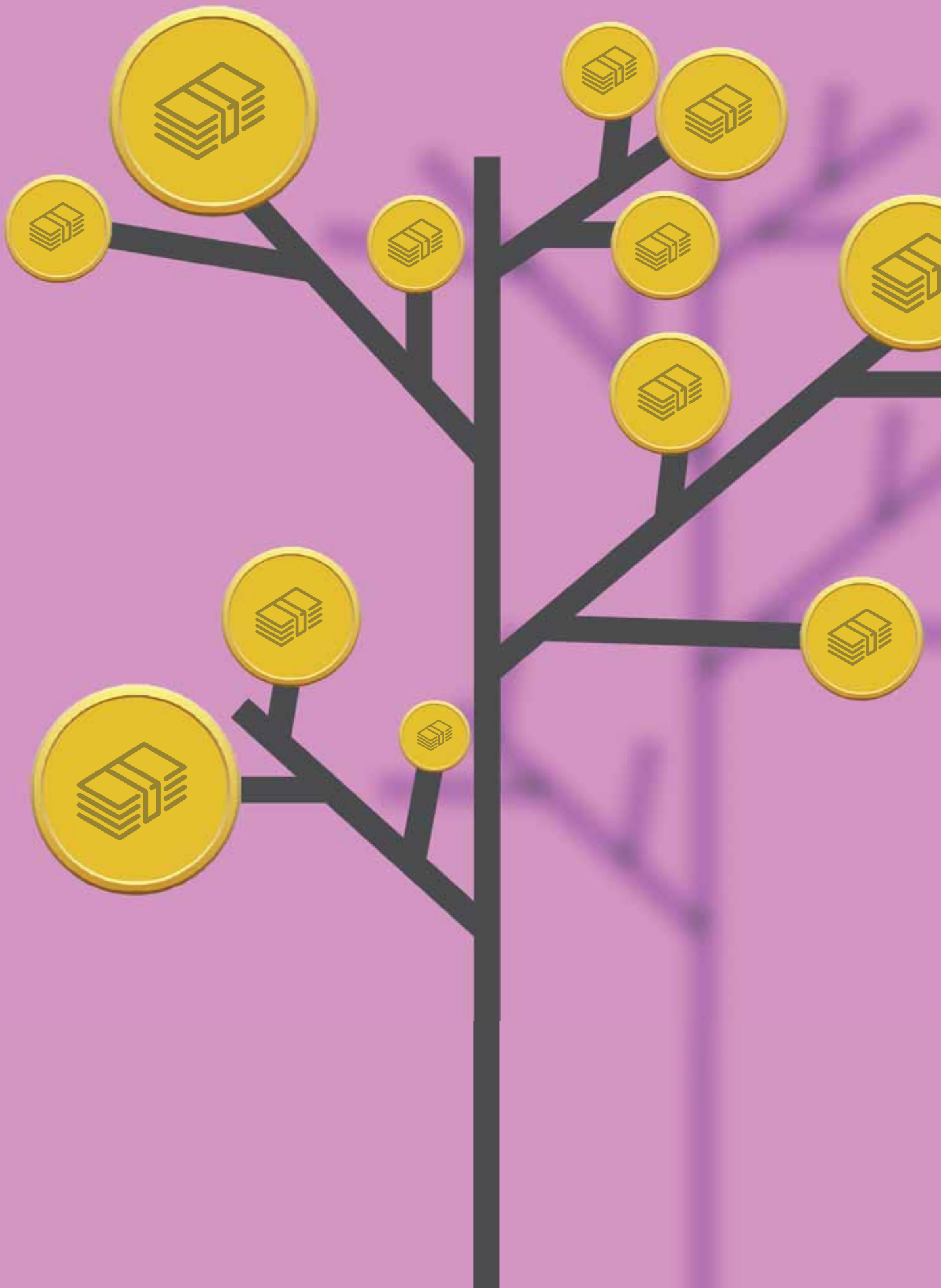
بانک کشاورزی و رشد چشمگیر در شاخص های ارزیابی وزارت امور اقتصادی و دارایی

تحقق ۱۰۰ درصدی اهداف

بانک کشاورزی نه فقط در کسوت یک بانک تخصصی و توسعه ای، پرتوان ظاهر شده و با اختصاص بیش از ۸۸ درصد تسهیلات خود به بخش کشاورزی، بستر توسعه بخش و تامین امنیت غذایی را فراهم آورده که در قامت یک بانک تجاری، کارکردها و استانداردهای مورد تاکید و نظر وزارت امور اقتصادی و دارایی را نیز عملیاتی کرده و موفق به تحقق ۱۰۰ درصد اهداف ترسیم شده از منظر وزارت امور اقتصادی و دارایی شده است. اما شاخص های مورد نظر وزارت امور اقتصادی و دارایی برای سنجش عملکرد بانک ها چه بوده و چگونه بانک کشاورزی این شاخص ها را رشد داده، موضوع پرونده این شماره پیام مهر است.

پرونده ماه

مسیر تحقق ۱۰۰ درصدی اهداف بانک کشاورزی در کلام مدیرعامل

توفیق به پشتوانه یک خانواده همدل

رشد قابل توجه شاخص‌های عملکردی بانک کشاورزی از منظر وزارت امور اقتصادی و دارایی در شرایطی حاصل شد که اقتصاد کشور با چالش‌هایی چون تحریم‌های ظالمانه و شیوع کرونا درگیر بود؛ اما در همین برهه زمانی تک‌تک اعضای خانواده بزرگ بانک کشاورزی با تلاشی مضاعف در مسیری گام برداشتند تا به‌سان گذشته حامی و پشتیبان تولید و امنیت غذایی باشند؛ لیک امروز که مهر تأیید نهادهای بالادستی بر کارنامه بانک زده شده، باید قدر دان تلاش تک‌تک این خانواده بود؛ چراکه به گفته روح‌الله خداحمی، مدیرعامل بانک کشاورزی این توفیق به پشتوانه تلاش‌های خانواده بزرگ و همدل و همراه بانک کشاورزی حاصل شده است. اما محورهای برجسته این سال موفق چه بوده و با تکیه بر چه راهبردهایی حاصل آمده را در کلام مدیرعامل مرور می‌کنیم.

کارآفرینی

بانک کشاورزی با جمع‌آوری سپرده‌های خرد مردمی و دیگر منابع در اختیار، تسهیلات قابل توجهی را برای توسعه بخش کشاورزی به کارآفرینان و سرمایه‌گذاران این بخش اختصاص می‌دهد.

مصلحت

رسالت و مصلحت بانک کشاورزی خدمت به بخش کشاورزی بوده و اولویت این بانک نیز پرداخت تسهیلات به فعالان و تولیدکنندگان بخش کشاورزی است.

تجهیز منابع

جمع‌آوری و تجهیز منابع برای تامین نیازهای اعتباری بخش کشاورزی یکی از وظایف مهم بانک کشاورزی است.

ارزان

در شرایط ناپایدار کرونایزده و تورمی امروز بانک کشاورزی موفق شده برنامه تجهیز منابع را با تکیه بر جذب منابع ارزان قیمت محقق کند.

پیام مهر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹

آذر ۱۴۰۰

تضامین

در ارتباط با تضامین تسهیلات سعی کرده‌ایم با هماهنگی که شده شرایط را ساده کنیم هرچند بانک نمی‌تواند بدون تضامین لازم تسهیلاتی را پرداخت کند.

تحول

بانک کشاورزی در طرح‌های تامین آب و طرح‌های ملی، بزرگ و تحول‌آفرین کشور مشارکت داشته است

بازارگاه

سامانه بازارگاه نهاده‌های کشاورزی به همت مجموعه‌ای متشکل از جهاد کشاورزی، بانک کشاورزی و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط ایجاد شد و پیوند دهنده واردکننده، واسطه‌های تامین و توزیع نهاده، دامداری‌ها، مرغداری‌ها و سیاست‌گذاران است

استارت‌آپ

شرکت‌ها و استارت‌آپ‌های دانش‌بنیان نه تنها هیچ محدودیتی برای استفاده از تسهیلات و حمایت بانک کشاورزی ندارند بلکه در اولویت هم قرار دارند.

گلخانه

توسعه کشت گلخانه‌ای یکی از اولویت‌های دولت است و ما مکلفیم از این قشر حمایت کنیم و محدودیتی برای پرداخت تسهیلات در بخش گلخانه نداریم

زنجیره

در حوزه اعتباری صرفاً کشاورزی درون مزرعه مدنظر نیست و مجموعه‌ای از کسب‌وکارهای مرتبط با کشاورزی را تامین مالی می‌کنیم

فین‌تک

بانک کشاورزی به‌عنوان نهاد تخصصی و حامی مالی بخش کشاورزی، با آگاهی از تاثیر شگرفی که فناوری در پیشبرد کسب‌وکارها دارد، در چند سال اخیر توجه ویژه به توسعه فناوری در کار بانک و در توسعه بخش کشاورزی را در دستور کار قرار داده است

حاکمیت شرکتی

الزامات اجرای حاکمیت شرکتی در سازمان‌ها بر تحرک بیشتر در ادارات، افزایش سرعت عمل در پیگیری امور، هماهنگی بیشتر و گسترش ارتباطات بین‌بخشی و ساده‌سازی امور را به دنبال دارد

پرونده ما

پیام مهر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹

آذر ۱۴۰۰

معیارهای سنجش عملکرد بانک چه بود؟

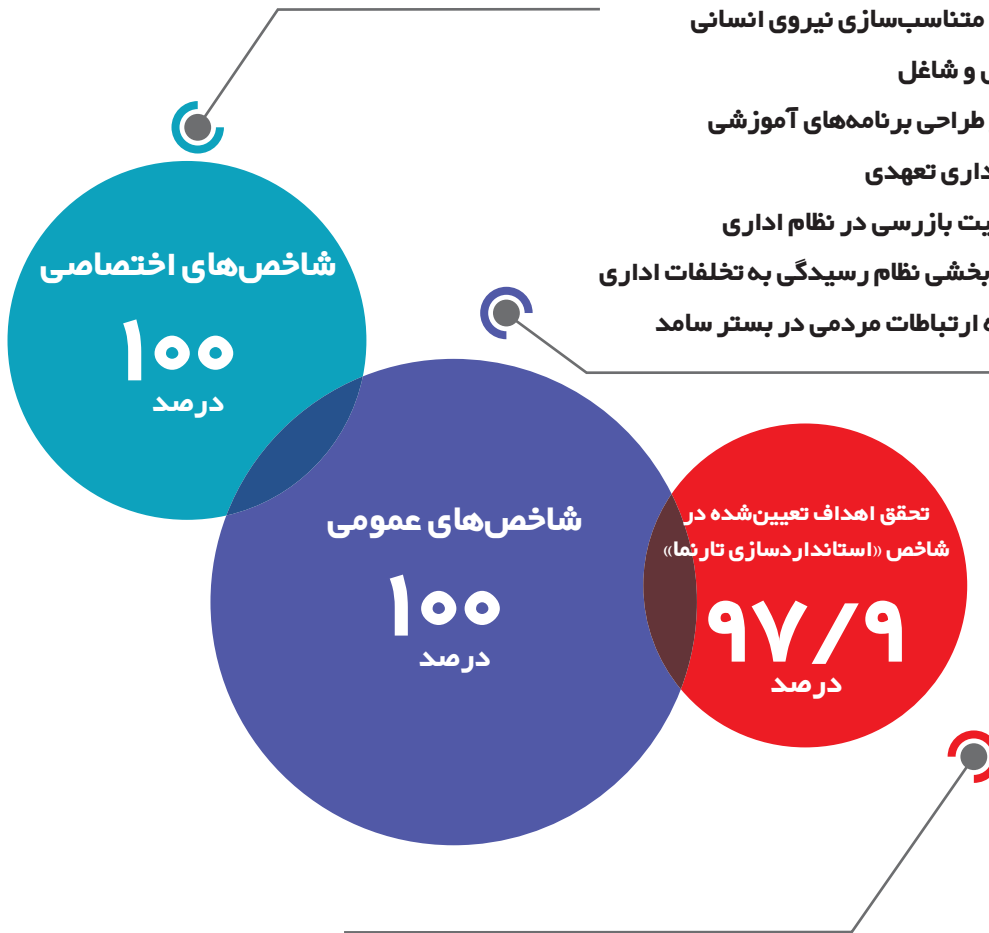
براساس اعلام نتایج نهایی ارزیابی عملکرد بانک کشاورزی در سال ۱۳۹۹ از سوی وزارت امور اقتصادی و دارایی، امتیاز این بانک در هر دو بخش «شاخص‌های اختصاصی» و «شاخص‌های عمومی» نسبت به سال گذشته رشد داشته و عملکرد قابل قبولی را در اکثر شاخص‌ها ارائه داده است.

۱. نسبت مطالبات غیر جاری به کل تسهیلات
۲. نسبت دارایی‌های درآمدا به کل دارایی‌ها
۳. تهیه نقشه راه بانکداری دیجیتال
۴. واگذاری املاک مازاد
۵. اجرای حاکمیت شرکتی

۱. الکترونیکی کردن خدمات دولتی
۲. استفاده از فناوری‌های نوین در ارائه خدمات
۳. ارائه خدمات در میز خدمت
۴. برنامه‌ریزی نیروی انسانی
۵. به‌روزرسانی نظام اطلاعات نیروی انسانی
۶. ساماندهی و متناسب‌سازی نیروی انسانی
۷. تناسب شغل و شاغل
۸. نیازسنجی و طراحی برنامه‌های آموزشی
۹. اجرای حسابداری تعهدی
۱۰. ارتقای کیفیت بازرسی در نظام اداری
۱۱. افزایش اثربخشی نظام رسیدگی به تخلفات اداری
۱۲. رسیدگی به ارتباطات مردمی در بستر سامد

شاخص‌های فرعی استانداردسازی تارنما:

- کاربرپسند بودن
- شافیت
- کیفیت خدمات
- دسترس‌پذیر بودن
- دسترس‌پذیری اطلاعات
- داشتن بیانیه حریم خصوصی
- داشتن بیانیه توافق سطح خدمت

بستر تحقق اهداف و برنامه‌های
بانک کشاورزی چگونه هموار شد؟

۵ گام راهبردی

۵ رویکرد و راهبرد اساسی در بانک کشاورزی اجرایی شد که می‌توان از آنها به‌عنوان بسترساز تحقق ۱۰۰ درصدی اهداف یاد کرد. این پنج گام راهبردی را در ادامه مرور می‌کنیم.

حمایت بیشتر از مگا پروژه‌ها

حمایت بیشتر از مگا پروژه‌ها و پروژه‌های بزرگ که سهم بیشتری در توسعه و اشتغال داشته و امنیت غذایی کشور را تامین می‌کنند در برنامه کار بانک قرار گرفت. این طرح‌های بزرگ علاوه بر سهم بالا در تولید و اشتغال به‌عنوان پیشران و محرک توسعه عمل کرده و طرح‌های خرد را به دنبال خود به حرکت درمی‌آورند. به‌عبارتی دیگر حمایت از پروژه‌هایی در برنامه قرار گرفت که حلقه قوی‌تر و بزرگتر زنجیره تولید و توزیع در بخش کشاورزی بوده و ارزش افزوده را برای فعالان بخش و اقتصاد کشور به‌وجود می‌آورند.

گام اول

بازگرداندن طرح‌های راکد به چرخه تولید

در کنار طرح‌های ایجاد، رونق و بهره‌وری در طرح‌های تولیدی موجود و همچنین بازگرداندن طرح‌های راکد به چرخه تولید در برنامه جای گرفت. چنانکه ۶۰ درصد از برنامه پرداخت تسهیلات بانک کشاورزی به سرمایه در گردش واحدهای تولیدی اختصاص یافت. از سوی دیگر شناسایی طرح‌های راکد و بازگرداندن این طرح‌ها به چرخه تولید در دستور کار بانک قرار گرفت؛ حال زمانی این طرح‌ها را می‌توان با تزریق منابع مالی و تسهیلات مجدد به چرخه تولید بازگشت و زمانی هم برخی طرح‌های راکد از سوی بانک تملیک شد و پس طی پروسه قانونی به متقاضیان دارای اهلیت واگذار شد.

گام دوم

تامین نهاده‌های کشاورزی

تامین نهاده‌های کشاورزی گام سوم بانک کشاورزی بود. تامین نهاده‌هایی چون بذر و کود و سم و خوراک دام و طیور با نرخ‌های ارزان قیمت و ترجیحی و یارانه‌دار در دستور کار بانک قرار گرفت تا ضمن تسهیل تولید، توان مالی کشاورز را افزایش دهد. یکی از اقدامات این حوزه از طریق کشاورزکارت عملیاتی شد که بانک کشاورزی ۲۰ هزار میلیارد ریال منابع مالی برای تامین نهاده‌ها با نرخ ۱۲ درصد تخصیص داد. سامانه بازارگاه نیز به‌عنوان اقدامی دیگر برای تامین نهاده‌های کشاورزی طراحی و اجرا شد.

ساده‌سازی فرآیندهای اعتباری

ساده‌سازی فرآیندهای اعتباری، دیگر برنامه بانک کشاورزی بود. برای این منظور راه‌اندازی و تکمیل سامانه‌های مورد نیاز در دست اقدام و انجام قرار گرفت که تا حد امکان از دریافت مدارک غیرضرور خودداری شود و در نهایت سرمایه‌گذار و متقاضی با کمترین معطلی و کوتاه‌ترین مسیر بتواند تسهیلات مورد نیاز خود را دریافت کنند.

حمایت از زنجیره‌ها

دیگر اقدام بانک کشاورزی پرداخت تسهیلات به زنجیره‌ها در بخش کشاورزی بود. هنگامی که تولید به‌صورت زنجیره‌ای دیده‌ای می‌شود و به مباحثی چون کشاورزی قراردادی توجه می‌شود، منابع مالی بانک کشاورزی هم به‌عنوان یک حلقه قدرتمند و اثرگذار وارد زنجیره شده و کل زنجیره را به حرکت وامی‌دارد. چنین رویکردی سبب ایجاد ارزش‌افزوده در بخش و بهبود شرایط اقتصادی کشاورزان شده و خام‌فروشی را به پائین‌ترین سطح ممکن می‌رساند.

رشد سپرده‌ها همزمان با رفتن منابع گران

تجهیز منابع به نرخ ارزان

رویه بانک کشاورزی در تجهیز منابع، در مسیر غلبه بر چالشی بزرگ استوار شد: تامین منابع بیشتر با پرداخت نرخ سود پایین‌تر. مسیری که به ظاهر دشوار بود، اما ظرفیت‌های بانک و توانمندی کارکنان این مهم را محقق کرد. وجه تمایز بانک کشاورزی با سیستم بانکی، حمایت بیشتر از بخش کشاورزی بوده و مهمترین پیش‌شرط این حمایت بیشتر، تامین مالی ارزان‌قیمت است.

مشتریان خرد، چالش ماندگاری منابع را مدیریت کرد. یکی از اقداماتی که در بانک کشاورزی صورت گرفت و تاثیر ارزشمندی روی ترکیب منابع بانک داشت، اجرای برنامه اصلاح کیفی منابع و سپرده‌های بانک بود. بانک کشاورزی همچنان که نرخ پول را کاهش و منابع گران‌قیمت خود را از دست داد، رشد منابع را نیز محقق کرد و این رویه به معنای تحقق تجهیز منابع ارزان‌قیمت است. بانک کشاورزی توانست به تناقضی بزرگ در مقوله تجهیز منابع غلبه کند: تامین منابع بیشتر با پرداخت نرخ سود پایین‌تر. اتفاقی که به‌نوعی نقطه عطف و تحولی بزرگ بود.

در شرایط مسابقه جذب منابع با فاکتور نرخ سود، بانک کشاورزی در مسیر تامین منابع مالی ارزان‌قیمت و رعایت کامل سقف‌های مصوب بانک مرکزی حرکت کرد. تمرکز بانک بر جذب منابع ارزان‌قیمت، این شائبه را ایجاد کرد که بانک کشاورزی با مشکل تامین منابع مواجه شده و بخش عمده‌ای از منابع مالی خود را از دست می‌دهد. بانک برای تجهیز منابع ارزان‌قیمت گروه بسیار بزرگی از مشتریان خرد را هدف قرار داد تا با ارزان‌تر شدن تجهیز منابع، ماندگاری منابع را تضمین کند. در شرایطی که با هر تحرکی از سوی مشتریان بزرگ، منابع بانک‌ها دچار خلل می‌شود، بانک کشاورزی علاوه بر مشتریان بزرگ، با تمرکز روی

با اینکه وارد مقوله نرخ شده و برای جذب منابع بیشتر سودهای ترجیحی پرداخت کند. در این رابطه ذکر این نکته ضروری است که موسسه مالی و بانکی که برای جذب منابع بیشتر وارد جنگ و رقابت نرخ سود شود، در نهایت بازنده است. چراکه به عنوان نمونه شما امروز نرخ سود ۲۳ درصد پرداخت کرده و منابع عمده‌ای هم جمع‌آوری می‌کنید. اما ممکن است فردا، بانک دیگری به منابع نرخ سود ۲۴ درصد پرداخت کند و در این شرایط به بیکاره منابع از بانک خواهند رفت. از این‌رو برای تضمین منابع پایدار تکیه به نرخ سود بیشتر برای جذب منابع، راهکار مطمئنی نیست.

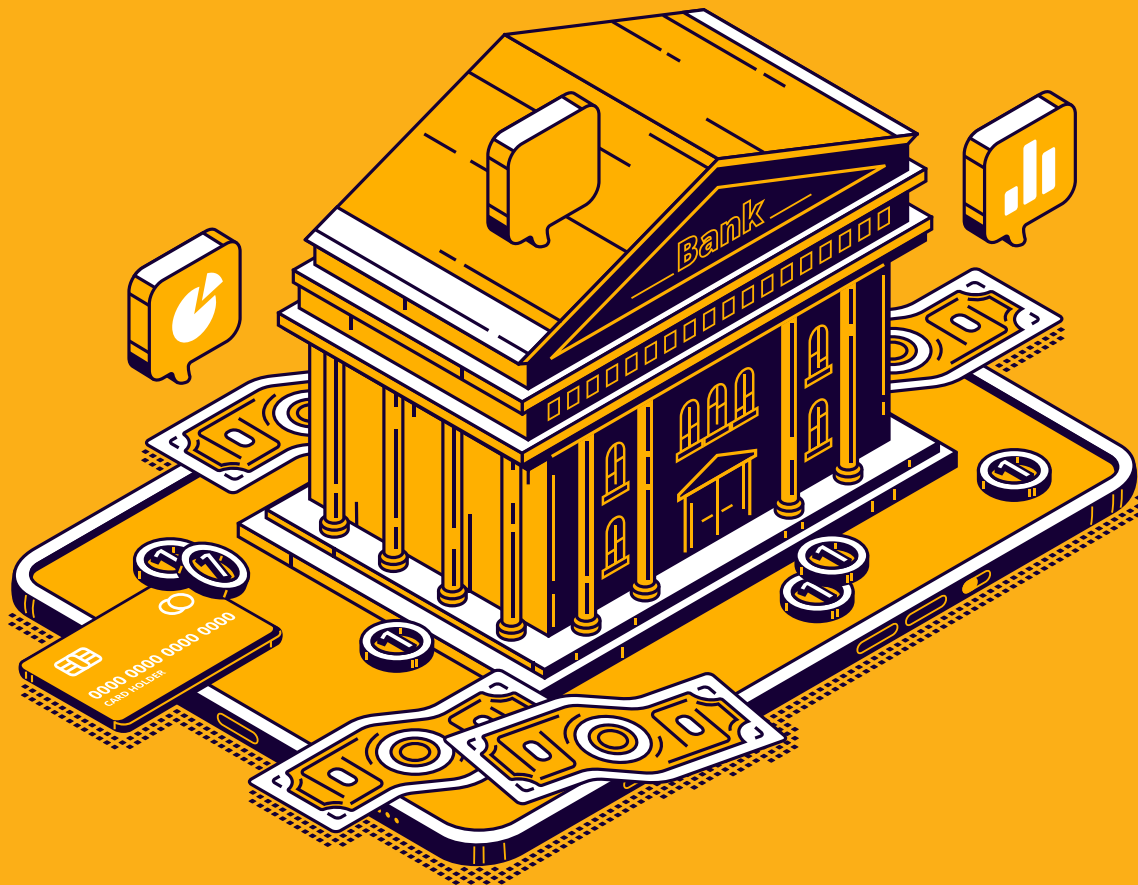
تمرکز و فعالیت یک بانک خوب و موفق باید در هر سه حوزه باشد؛ به این معنا که هم تجهیز منابع را به خوبی مدیریت کرده، هم تسهیلات خوبی پرداخت کند و هم تکثیر خدمات داشته و از بسترهای خدمات بانکداری الکترونیک نهایت استفاده را داشته باشد. چراکه خدمات بانکداری الکترونیک بخشی است که سودآوری بالایی برای بانک به همراه دارد. هنگامی هم که صحبت از تکثیر خدمات می‌شود به این معناست که بانک از تمام پتانسیل‌ها مانند بحث ارز، ضمانت‌نامه‌ها و بیمه استفاده کند تا طیفی از محصولات را به مشتری فروخته و به‌واسطه آنها برای بانک درآمدزایی کند.

طی سال‌های گذشته بانک‌ها در دو فیلد و حوزه جداگانه فعالیت می‌کردند؛ حوزه اول حوزه تجهیز منابع بوده که بانک‌ها با ابزارهای مختلف در آن فعالیت می‌کردند و حوزه دیگر هم اعتبارات بوده که به مرور زمان به نام حوزه تسهیلات تغییر یافته است.

این دو کارکرد بانک‌ها عمده‌ترین خدمات بانک‌ها بود و اگر در پایان یک دوره یا سال مالی، بانک منابع زیادی را جمع کرده و یا تسهیلات موفقی پرداخت کرده بود، جشن تحقق برنامه‌ها را می‌گرفتند. این در حالی است که امروزه موضوع به کلی تغییر کرده و بانک‌ها به سمت و سوی تکثیر خدمات حرکت می‌کنند. از این‌رو اگر بانکی تنها هدف خود را بر تجهیز منابع و پرداخت تسهیلات قرار دهد، به کلی بازار را از دست خواهد داد. بنابراین علاوه بر اینکه جنس کار و تعریف تعامل بانک و مشتری تغییر یافته، باید نگاهی هم که قرار است این خدمات جدید را ارائه دهد، تغییر کند.

تعریف بانک به بیان بسیار ساده مدیریت منابع و مصارف است. به این معنا که منابع را جمع کرده و با نرخ متفاوت دوباره به جامعه و بخش‌های اقتصادی بازگردانده و مصرف می‌کند.

حال برای جمع‌آوری منابع هم دو راهکار بیشتر پیش‌رو ندارد؛ یا اینکه برای سرویس‌دهی به مشتری و جذب منابع بیشتر وارد مقوله تکثیر خدمات شده و از مزیت‌های رقابتی خود استفاده کند

بانک کشاورزی و تحول دیجیتال

طرح تحول نظام بانکی که با محوریت تحول دیجیتال در نظام بانکی آغاز شده، تسهیل فرآیندها و رویه‌ها را در دستور کار دارد. برنامه بانک کشاورزی با اجرای سند تحول دیجیتال آغاز شده و توسعه فرهنگ استفاده از خدمات آنلاین نیز این روند را تسریع کرده است.

بانک کشاورزی طی چندسال گذشته اقدامات متعدد و متنوعی را برای مدرن‌سازی و هوشمندسازی بخش کشاورزی اجرایی کرده است؛ توسعه کشت گلخانه‌ای با توجه به اقلیم ایران و محدودیت‌های منابع آبی از جمله دستاوردهای مهم بانک کشاورزی در روند مدرن‌سازی بخش کشاورزی طی سال‌های گذشته بوده است. توسعه کشت‌های گلخانه‌ای که با استفاده حداقلی از منابع آب و خاک، آفات و آسیب‌های کشت سنتی را هم به پایین‌ترین سطح ممکن رسانده، در واقع فاز اول هوشمندسازی بخش کشاورزی است که بانک کشاورزی به آن وارد شده است. از سوی دیگر نقش و جایگاه ویژه بانک در تدارک سامانه بازارگاه که امکان کنترل و نظارت بر ورود و عرضه صحیح و مدیریت شده بر نهاده‌ها را برای واحدهای تولیدی و کارخانجات مهیا ساخته و امکان نظارت مناسب را برای سیاستگذار و ناظر بخش یعنی وزارت جهاد کشاورزی مهیا ساخته است.

هوشمندسازی در گام‌های بعدی می‌تواند مدیریت لحظه‌ای مزرعه و پروسه تولید را کنترل کرده و حتی اثرات منفی عوامل محیطی در کشت را به صفر برساند. این هوشمندسازی حداکثری و کنترل همه فاکتورهای تولید، چشم‌انداز و رویکرد نهایی بانک کشاورزی است. بانک کشاورزی در تلاش است تا با هدایت اعتبارات و منابع مالی، بخش کشاورزی را به سمت هوشمندسازی مزارع و پروسه تولید محصولات بخش کشاورزی سوق دهد تا از یک سو مقوله‌ای به‌نام ضایعات تولید نداشته باشیم و از سوی دیگر پروسه تولید محصولات کشاورزی وابسته به عوامل محیطی نباشد. تحقق چنین رویه‌ای بدون تردید می‌تواند امنیت غذایی در بخش‌های مختلف را به همراه داشته باشد.

مزرعه و تولید هوشمند

نظر به مباحث طرح شده، بانک کشاورزی برای همراه شدن با تحولات روز دنیا در حوزه فناوری و البته صنعت بانکداری، تدوین سند تحول دیجیتال خود را در دستور کار قرار داد. بانک کشاورزی از جمله بانک‌های پیشرو در حوزه تحول دیجیتال است که سال گذشته اقدامات بسیار خوبی را در حوزه تحول دیجیتال و تدوین سند آن انجام داد که مورد تقدیر وزارت امور اقتصاد و دارایی هم قرار گرفت و در این زمینه با دو هدف کلی دیجیتال‌سازی هسته بانک و ارتقای کیفیت تجربه مشتریان در مسیر برپایی بانکداری دیجیتال را فراهم کرد.

بانک کشاورزی در مسیر تحول دیجیتال

در عصری به سر می‌بریم که بانک‌ها با شرکای دیگری در ارتباط هستند و این شرکا بخش قابل توجهی از تکنولوژی‌ها را در اختیار دارند. این شرکا با تیم‌های بسیار کوچک اما توانمند در حوزه فناوری‌های دانش بنیان فعال هستند. در بخش کشاورزی هم این موضوع صادق است و شرکت‌های دانش بنیان بسیار خوبی در این حوزه رشد کرده‌اند. بانک کشاورزی نیز توجه ویژه‌ای را معطوف این شرکای تجاری کرده تا بتواند مسیر هوشمندسازی بخش کشاورزی را به سهولت طی کند.

عصر جدید با شرکای جدید

تحقق برنامه در واگذاری اموال مزاد

۷۷۵۰
میلیارد ریال

ارزش فروش و واگذاری اموال
مزاد

با هدف راه‌اندازی طرح‌های راکد و نیمه‌فعال همچنین حمایت از فعالان بخش تولید، تعداد ۸۰۱ واحد تملیکی و مزاد این بانک به مبلغی افزون بر ۷۷۵۰ میلیارد ریال تعیین تکلیف شد. ۱۲۲ درصد از برنامه‌های ابلاغی وزارت امور اقتصادی و دارایی و ۱۹۱ درصد از پرتفوی فروش و واگذاری املاک مزاد این بانک محقق شده است. این موفقیت که نتیجه تلاش و همدلی کارکنان واحدهای ذی‌ربط بانک کشاورزی در سراسر کشور است، برای نخستین بار در سال‌های گذشته به‌دست آمده است.

پرونده ماه

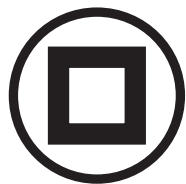

پیام صبر

سال شصت و هشتم

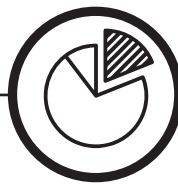
شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹

آذر ۱۴۰۰

۸۰۱
واحد

برنامه تعهدی بانک کشاورزی در
زمینه فروش و واگذاری اموال
مازاد

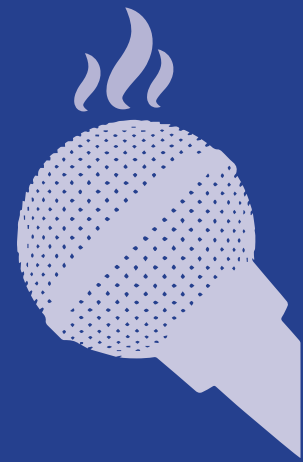

۱۹۱
درصد

تحقق پرتفوی
فروش و واگذاری
املاک مازاد بانک کشاورزی

۱۲۲
درصد

تحقق برنامه‌های ابلاغی وزارت امور
اقتصادی و دارایی بانک کشاورزی در
واگذاری اموال مازاد

گزارش

اختصاص منابع قرض الحسنه به تسهیلات ازدواج در بانک کشاورزی

رتبه نخست بین ۲۸ بانک و موسسه مالی

بررسی وضعیت عملکرد ۲۸ بانک و موسسه مالی و اعتباری نشان می‌دهد بالاترین رقم عملکرد اختصاص منابع قرض الحسنه به تسهیلات ازدواج در سال گذشته مربوط به بانک کشاورزی بوده است.

براساس آمارهای ارائه شده از سوی دیوان محاسبات، در حالی که میانگین تسهیلات ازدواج پرداختی بانک‌ها طی سال گذشته ۸ درصد از کل منابع قرض الحسنه بوده، بانک کشاورزی معادل ۲۷ درصد از منابع قرض الحسنه خود (حدود ۴ برابر میانگین نظام بانکی) تسهیلات ازدواج پرداخت کرده است. همچنین حدود ۸۵ درصد متقاضیان تسهیلات ازدواج در بانک کشاورزی طی سال گذشته موفق به دریافت این تسهیلات شدند که از این حیث نیز عملکرد بانک کشاورزی مطلوب است. شعب بانک کشاورزی از ابتدای سال ۱۴۰۰ تا پایان آبان ماه نیز به ۲۸۴۰۶ نفر از متقاضیان، مبلغی حدود ۲۵۰۰۰ میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه ازدواج پرداخت کرده‌اند. شعب این بانک در سراسر کشور در سال ۱۴۰۰ تاکنون جمعاً ۲۴۹۲۹ میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه ازدواج به واجدان شرایط پرداخت کرده‌اند.

گزارش

پیام مهر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹

آذر ۱۴۰۰

عملکرد ۱۴۰۰

۲۸,۴۰۰

نفر

متقاضیانی که تسهیلات قرض الحسنه از دواج دریافت کردند

۲۵,۰۰۰

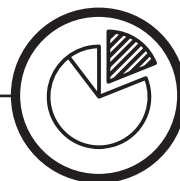
میلیارد ریال

تسهیلات قرض الحسنه از دواج پرداخت شده در بانک کشاورزی

۱

رتبه بانک کشاورزی در اختصاص منابع قرض الحسنه به تسهیلات از دواج در بین ۲۸ بانک و موسسه مالی و اعتباری

۲۷ درصد

بانک کشاورزی معادل ۲۷ درصد از منابع قرض الحسنه خود (حدود ۴ برابر میانگین نظام بانکی) تسهیلات از دواج پرداخت کرده است

۸ درصد

میانگین تسهیلات از دواج پرداختی بانکها طی سال گذشته ۸ درصد از کل منابع قرض الحسنه بوده است

امیرقلی جعفری، نماینده مردم بروجرد و مسئول کمیته آب کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی

منشا ایجاد بسیاری از واحدهای کشاورزی تسهیلات بانک کشاورزی است

بانک کشاورزی پشتیبان تولید در بخش تخصصی کشاورزی و صنایع وابسته و منشا ایجاد بسیاری از واحدهای کشاورزی و صنایع وابسته حمایت و تسهیلات بانک کشاورزی است. تلاش‌های کمیسیون کشاورزی در مجلس یازدهم در جهت حمایت از تامین منابع مالی مورد نیاز بخش کشاورزی بوده و هست و بانک کشاورزی در این مسیر نقش مهمی ایفا کرده است و انتظار می‌رود با روان‌سازی سازوکارها بتوان خدمات بیشتری به بخش کشاورزی و فعالان آن ارائه کرد.

رسول فرخی میکال، رئیس مجمع نمایندگان استان گیلان در مجلس شورای اسلامی

بازتاب روشن عملکرد بانک در بخش کشاورزی

بانک کشاورزی براساس منویات مقام معظم رهبری، در ۱۳۹۹ سهمیه بسیار خوبی در زمینه تسهیلات قرض الحسنه ازدواج، مکانیزاسیون کشاورزی، حمایت از طرح‌های کشاورزی و همچنین بوم‌گردی همانند اقامتگاه بوم‌گردی، گیاهان دارویی، کشت گلخانه‌ای، پرورش مرغ، پرورش دام و... اختصاص داده است. لذا در این زمینه باید از عملکرد بانک کشاورزی در پرداخت تسهیلات و حمایت از بخش کشاورزی قدردانی کرد. براساس جلسات صورت گرفته و بازدید میدانی از چندین طرح، ۱۰۰ میلیارد ریال تسهیلات به شرکت چای رفاه، ۱۰۰ فقره تسهیلات مکانیزاسیون شامل تراکتور و ماشین‌آلات کشاورزی به مبلغ ۱۰۵۰ میلیارد ریال، پرداخت مبلغ ۳۲۰۰ میلیارد ریال تسهیلات به ۱۰ طرح کشاورزی در سه شهرستان لاهیجان و سیاهکل و آستانه اشرفیه و کمک به شهرک گلخانه‌ای سیاهکل و برطرف کردن مشکل حوزه بیمه‌ای کشاورزان و چایکاران از دستاوردهای سفر هیئت بانک کشاورزی به استان گیلان است که جای تشکر و قدردانی فراوان دارد.

به بهانه ۱۰ آذر روز مجلس شورای اسلامی: عملکرد بانک کشاورزی در بوته نقد نمایندگان

مهر تأیید و کلای مردم بر کارنامه بانک

مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۲۳ تیر سال ۱۳۹۷ با تصویب ماده واحده‌ای، روز ۱۰ آذرماه، سالروز شهادت مجتهد مجاهد و سیاستمدار متعهد آیت‌الله سیدحسین مدرس را به‌عنوان روز مجلس نامگذاری کرد. به بهانه گرامیداشت این روز، گزیده‌ای از آرا و دیدگاه‌های نمایندگان مجلس شورای اسلامی پیرامون عملکرد بانک کشاورزی را نقل می‌کنیم.

حسین حسین‌زاده، نماینده جنوب استان فارس در مجلس شورای اسلامی

مساعدهت‌های بانک کشاورزی در بخشودگی جرائم

باید به حوزه کشاورزی نگاه ویژه‌ای شود، چراکه ظرفیت‌های بسیار خوبی وجود دارد و با پیگیری‌های صورت گرفته بانک کشاورزی نیز اقداماتی قابل قدرانی انجام داده است. از این‌رو باید از عملکرد بانک کشاورزی در پرداخت تسهیلات و همراهی با کشاورزان در زمینه وصول مطالبات تشکر و قدردانی کرد. بانک کشاورزی در سال ۹۹ از ۱۰۰ مورد تسهیلات مکانیزاسیون کشاورزی شامل ماشین‌آلات کشاورزی، تراکتور و کمپاین و بیش از ۲۰۰ مورد تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج، بیش از ۳۰ مورد تسهیلات براساس بند ب تبصره ۱۶ کمک به مددجویان کمیته امداد و بهزیستی در جنوب استان فارس پرداخت کرده و با پرداخت تسهیلات به طرح‌های کشاورزی شامل طرح‌های دام و پروراندی گوسفند، گلخانه و... زمینه اشتغال خوبی در چهار شهرستان جنوب استان ایجاد شده است.

همچنین با پیگیری‌های صورت گرفته در حوزه وصول مطالبات و بخشودگی نیز از طریق بند خ ماده ۳۳ قانون پنج ساله ششم توسعه کشور بیش از ۴۰۰ پرونده، از طریق بند ل تبصره ۱۶ بیش از ۲۶۰ پرونده و بخشودگی جرائم و وجه التزام بیش از ۸۸۰ پرونده در چهار شهرستان جنوب استان فارس از مساعدهت‌های بانک کشاورزی بهره‌مند شده‌اند.

ابراهیم رضایی، نماینده مردم دشتستان در مجلس شورای اسلامی:

بانک کشاورزی، تنها بانکی است که از عملکرد آن رضایت کامل داریم

بدون تردید باید بگویم که بانک کشاورزی تنها بانکی است که از عملکرد آن رضایت کامل داریم. عملکرد و تعهدات بانک کشاورزی نسبت به فعالان بخش کشاورزی در استان بوشهر و شهرستان دشتستان شایسته قدردانی بوده و رویه عملکردی بانک کشاورزی در ارائه خدمات و حل مشکل مردم باید الگوی سیستم بانکی باشد. شاید مهمترین خدمتی که بانک کشاورزی به کشاورزی استان کرده، اطمینانی بوده که به کشاورزان استان داده است. بانک کشاورزی به‌نحوی به کشاورزان و فعالان بخش کشاورزی این اطمینان را داده است که در این حوزه وارد شوید و کار کنید، بانک کشاورزی هم از شما حمایت می‌کند تا فعالیت‌تان تبدیل به یک کار اقتصادی سودآور شود. اگر چنین حمایت و اطمینانی به کشاورز داده نمی‌شد، شاید کشاورزی به رکود کامل می‌رفت.

بانک کشاورزی در بخش کشاورزی نقش بسیار ویژه‌ای دارد. با اینکه اعتقاد ما بر این است که تمام بانک‌ها باید به حوزه کشاورزی وارد شده و از این بخش حمایت کنند، اما بانک کشاورزی با توجه به اینکه بانک مادر تخصصی بخش کشاورزی است، سهم و نقش و جایگاهی خاص در حمایت از بخش دارد. نمایندگان مجلس هم بالطبع انتظارات خاصی را از بانک کشاورزی دارند که تلاش خود را برای حمایت از بخش کشاورزی دوچندان کند. در ارتباطی که با کشاورزان منطقه داریم و از دغدغه‌ها و مسائل آنها جویا می‌شویم، تنها نقطه مثبت و روشن را حمایت‌ها، تسهیلات و خدمات بانک کشاورزی می‌دانند.

محتوایی کوتاه، جذاب و اثرگذار در بستر رسانه‌های اجتماعی

۶۰ ثانیه با بانک کشاورزی

حضور چشمگیر و قابل توجه رسانه‌های اجتماعی و برخط به همان اندازه که سرعت انتقال اطلاعات را بالا برده، شکل و نوع محتوا را هم تغییر داده است. محتوا برای آنکه مخاطب کم‌حوصله را قانع کند از منظر کمی روز به روز آب می‌رود؛ یادداشت‌های بلند، مصاحبه‌های مطول و البته مقالات پژوهشی جای خود را به قالب‌های انتقال سریع می‌دهند. لیک با عنایت به توجه کمتر اهالی فن و صاحبان دانش به این قالب‌های نوظهور، سطح کیفی محتوای اقتصادی نیز روز به روز رو به افول می‌رود.

حجم داده‌های کارآمد، چون مقالات پژوهشی و تحقیقات کارآمد، در کنار سلیقه جدید مخاطب به این شکل شده، آنان که محتوای اثرگذار تولید می‌کنند، با اشکال جدید بیگانه‌اند و آنان که شکل ارائه را به تجربه آموخته و نبض مخاطب را در دست دارند، از محتوا عاری هستند. حال پرسش اینجاست دلیل این حجم از توجه به تولیدات رسانه‌ای چیست؟ چرا باید توان مضاعفی در این رابطه خرج شود تا محتوایی مخاطب‌پسند عرضه کند؟ فراتر از مقولات و محورهایی چون تولید و عرضه محتوای کارآمد و هدایت مخاطب، مهمترین دستاورد بهره گرفتن از شیوه‌های مدرن اطلاع‌رسانی، از سوی سازمانی چون بانک کشاورزی، ارائه اخبار و اطلاعات کارآمد با شیوه‌های نوین اطلاع‌رسانی است، تا اثربخشی مضاعفی داشته باشد.

گزارش

پیام مهر
سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹
آذر ۱۴۰۰

محتوای تازه چگونه تولید شد؟

کلیپ‌های «۶۰ ثانیه با بانک کشاورزی» از تاریخ ۱۲ بهمن ماه ۱۳۹۹ و با هدف اطلاع‌رسانی فعالیت‌ها و اقدامات بانک در ۶۰ ثانیه، از طریق رسانه‌های مبتنی بر فضای مجازی طراحی و با تکیه بر توانمندی‌های همکاران اداره کل روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل بانک کشاورزی ساخته شد.

این کلیپ‌ها پس از آماده شدن در تارنما یا وب سایت بانک، سایت آپارات و صفحه رسمی اینستاگرام بانک کشاورزی در معرض دید مخاطبان، مشتریان و عموم مردم قرار می‌گیرد. کارگردانی، فیلمبرداری، صدا برداری، مونتاژ و تمام مراحل فنی تهیه کلیپ را محمد مهدی بقایی، همکار توانمند و پرتلاش اداره روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل به عهده داشته و تهیه و تنظیم و اجرای خبر به عهده سایر همکاران این اداره کل است. اجرای کارها از سوی شماری از همکاران اداره کل روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل شروع شد و با توجه به استقبال بینندگان، سعی شد تا از سایر همکاران مستعد در این حوزه نیز بهره گرفته شود. این ویدئوها در مقیاس قابل توجه بازنشر شده و در کانون توجه قرار گرفته است.

۱۰۷

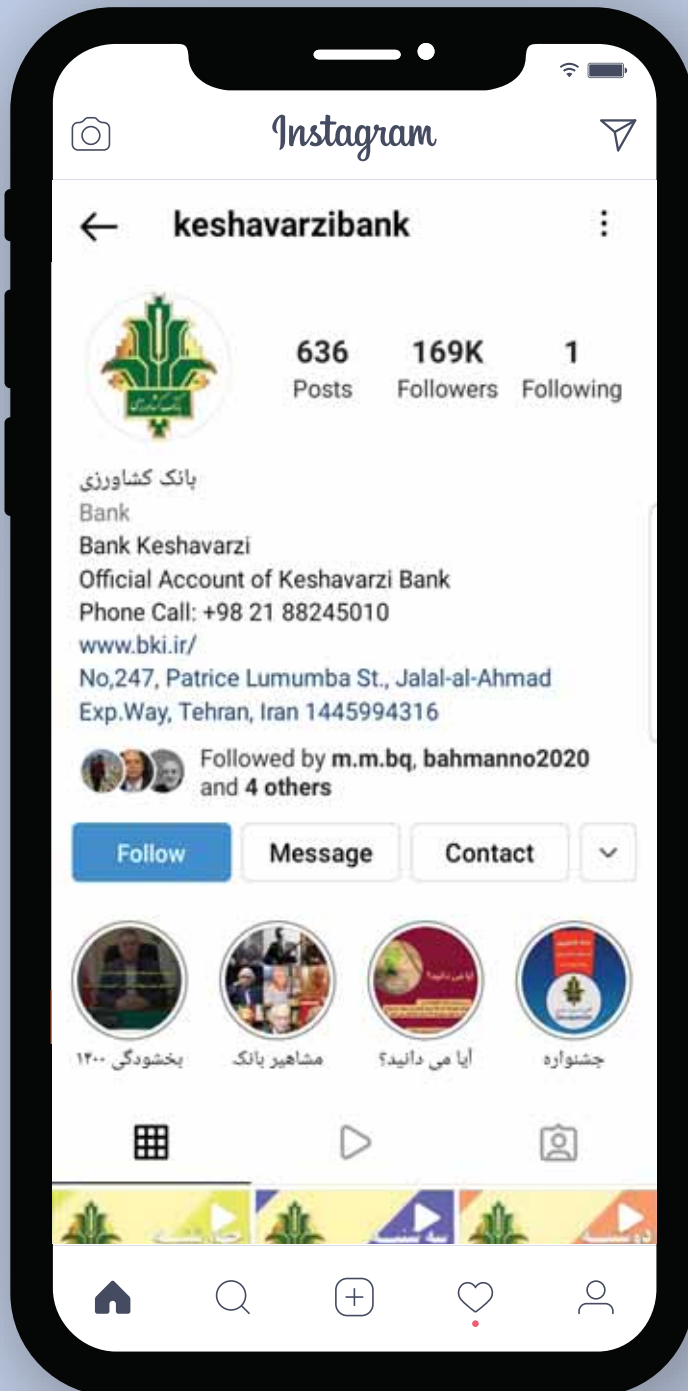
ویدئوهای ۶۰ ثانیه‌ای
تولید شده از ۱۲ بهمن ۱۳۹۹
تا پایان آبان ماه ۱۴۰۰ تولید
و منتشر شده

گزارش

ضرورت بهره گرفتن از ظرفیت ارتباطی همکاران سراسر کشور به منظور تعامل اثرگذارتر با جامعه مشتریان

هر همکار یک رسانه

در دورانی که رسانه‌های اجتماعی، از رسانه‌های سنتی پیشی گرفته و پلی اثرگذار برای تعامل به‌شمار می‌روند، بانک کشاورزی از صفحه‌ای پرمخاطب در رسانه‌های اجتماعی برخوردار است که محتوای درخوری را به دنبال‌کنندگان عرضه می‌کند. لیک با توجه به ظرفیت بالای خانواده بزرگ بانک کشاورزی، انتظار می‌رود که این بستر با قدرت و توان بیشتری به فعالیت خود ادامه دهد و این مهم نیازمند همراهی و همکاری تک‌تک اعضای خانواده بزرگ بانک کشاورزی است که برای معرفی و توسعه این ظرفیت بکوشند.

پیام مهر
سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹
آذر ۱۴۰۰

گزارش

اکنون صفحه رسمی اینستاگرام بانک کشاورزی با نام keshavarzibank دارای تعداد ۱۷۰ هزار دنبال‌کننده است که غالباً از مشتریان بانک هستند؛ از این‌رو ضرورت دارد در این زمینه شاهد استقبال بیشتری از سوی همکاران بانک باشیم.

صفحه
۱۷۰ هزار نفری

با توجه به اشتیاق و انرژی همکاران در اداره کل روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل برای تهیه محتوا از جمله ویدئوهای «شصت ثانیه با بانک کشاورزی»، «ویدئوهای یک دقیقه‌ای از طرح‌های مشارکتی بانک»، «پست‌ها و استوری‌های پرشمار و انتشار آنها در صفحه اینستاگرام بانک صرف می‌کنند و نیز نظر به اهمیت آگاهی همکاران از اخبار و رویدادهای مربوط به بانک، شایسته است مدیران شعب بانک در استان‌ها، نسبت به معرفی صفحه اینستاگرام بانک و تشویق همکاران به دنبال کردن این صفحه، بازدید و بازنشر ویدئوها، پست‌ها و استوری‌ها اهتمام ورزند.

ضرورت معرفی تولید
محتوای اثرگذار

کلیه ویدئوها علاوه بر صفحه اینستاگرام، در تارنمای بانک و نیز در سایت آپارات (با بیش از ۱۸ میلیارد بازدیدکننده) بارگذاری می‌شوند. شایان ذکر است تماشای آنلاین ویدئوهای ۶۰ ثانیه‌ای در پلتفرم اینستاگرام، به‌طور متوسط تنها یک مگابایت (حدود ۳۵ ریال) از حجم اینترنت مشاهده‌کنندگان را استفاده می‌کند.

بارگذاری محتوا
در سایت آپارات

بدیهی است سرفرازی و رشد عملکرد بانک در شاخص فعالیت در شبکه‌های اجتماعی نظیر اینستاگرام، تا حد زیادی در گرو همت جمعی، همیاری و حضور اجتماعی خانواده بزرگ و متعهد بانک در تحقق شعار «هر همکار یک رسانه» است. در پایان ضمن ارج نهادن به هوش بالای ارتباطی مجموعه همکاران محترم در سراسر میهن عزیزمان، ضرورت دارد با توانی مضاعف در این مسیر گام برداریم.

هر همکار
یک رسانه است

نقش و کارکردهای بیمه کشاورزی در توسعه بخش و تامین امنیت غذایی

– نوشتاری به بهانه ۱۳ آذر روز بیمه؛

اطمینان بخشی در مسیر ثبات تولید

معدود فعالیت‌ها و موضوعاتی هستند که اهمیت ملی و فردی تقریباً یکسان دارند. نمونه بارز اینگونه فعالیت‌ها از نظر ماهیت و موضوع، حضور صنعت بیمه است که همواره هنگام بروز یک وضعیت بحرانی همچون فرشته نجات و پناهگاه واقعی در افق ظاهر می‌شود: وجود توانایی بیمه در هنگام حوادث قهری و طبیعی چون سیل و زلزله که بنیان‌های حیاتی یک جامعه را تکان می‌دهد یا وجود یک بیمه‌نامه در جعبه اسناد خانوادگی در هنگام رخ دادن حوادث ناخوشایند مانند بیماری‌های سرسخت و هزینه‌دار و طبیعتاً ورشکستگی و رویارویی با بحران مالی. همه این گرفتاری‌ها را می‌توان در پناه یک بیمه‌نامه خوب نزد یک بیمه‌گر وظیفه‌شناس و متعهد بیمه، حل شده دانست.

این کارکرد پشتیبانی و اطمینان بخشی، ذات وجودی صنعت بیمه است که در قواره فردی یا ملی کارکرد و اهمیتی مشابه دارد. گزارش پیش‌رو که به مناسبت سیزدهم آذرماه روز بیمه تهیه شده به نقش و کارکردهای صندوق بیمه کشاورزی در توسعه بخش کشاورزی و تامین امنیت غذایی کشور پرداخته است.

پیام مهر

سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹
آذر ۱۴۰۰

چرا بیمه کشاورزی؟

کشاورزی برخلاف سایر فعالیت‌های اقتصادی به‌طور دائم با مسائل ناشناخته و غیرقابل پیش‌بینی طبیعی مواجه است و عمده‌ترین مشخصه آن در ارتباط مستقیم با طبیعت است. وابستگی شدید این بخش به طبیعت و شرایط پیش‌بینی‌ناپذیر محیطی سبب ورود متغیرهای نام‌نکننده و مخاطره‌انگیز در توابع تولید محصولات کشاورزی شده است. لذا با پیش آمدن شرایط نامساعد طبیعی، کشاورزی با کاهش تولید و بازده محصول روبه‌رو خواهد بود. این امر نه تنها درآمد کشاورزان را کاهش می‌دهد، بلکه با بروز مکرر آن قدرت سرمایه‌گذاری مجدد از کشاورز سلب خواهد شد. از این‌رو به‌کارگیری ابزاری دقیق و موثر برای حمایت و تامین امنیت اقتصادی جمعیت فعال در بخش کشاورزی و افزایش قدرت تولید و بالا بردن سطح زندگی آنان ضروری است. در این راستا بیمه محصولات کشاورزی در کاهش خطرپذیری و تثبیت درآمد کشاورزان به‌عنوان یکی از تدابیر مطرح است.

بیمه محصولات کشاورزی در جهان

بیمه محصولات کشاورزی در جهان از آغاز قرن بیستم مورد توجه قرار گرفته است. آمریکا نخستین کشور غربی بود که در سال ۱۹۰۹ به طرح‌های مختلف بیمه محصولات کشاورزی برای کاهش ریسک در این بخش روی آورد. اما امروزه با توجه به اهمیت غذا در تغذیه جمعیت رو به رشد جهانی، سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی جایگاه ویژه‌ای یافته و در نتیجه واحدهای تولید محصولات کشاورزی تخصصی‌تر عمل می‌کنند و محصولات کشاورزی به‌عنوان یک کالای تجاری تلقی می‌شوند. به همین منظور صنعت بیمه محصولات کشاورزی به نحو فزاینده‌ای اهمیت پیدا کرده و به‌عنوان یک ابزار حمایتی از منابع سرمایه‌گذاران بخش کشاورزی هنگام حوادث و بلایای طبیعی محسوب می‌شود.

بیمه کشاورزی در ایران

در ایران نیز براساس تبصره پنج مصوبه شورای انقلاب در سال ۱۳۵۸ وزارت کشاورزی مکلف شد طی پنج سال از تصویب قانون تشکیل صندوق کمک، مطالعات و اقدامات لازم را در مورد اجرای مقررات مربوط به بیمه محصولات کشاورزی انجام دهد. در نهایت قانون بیمه محصولات کشاورزی در سال ۶۲ به تصویب

مجلس شورای اسلامی رسید و صندوق بیمه محصولات کشاورزی فعالیت خود را در سال ۱۳۶۳ با برنامه بیمه زراعت محصولات راهبردی پنبه و چغندر قند آغاز کرد و به‌تدریج به محصولات دیگری از جمله سویا و برنج تعمیم داد. در ۱۳۸۳ نیز آیین‌نامه صندوق بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر به تصویب هیئت وزیران رسید. در تیر ماه ۱۳۸۴ نیز این آیین‌نامه مورد اصلاح قرار گرفت تا شاید به الزامات اصل بیست و یکم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در برخورداری همه ایرانیان از تامین اجتماعی شایسته باشد.

اهمیت بیمه محصولات کشاورزی

جایگاه بیمه محصولات کشاورزی و دامی در اقتصاد کشاورزی و اقتصاد ملی از چند جهت

حمایت نظام‌مند برای جبران خسارات کشاورزی

محمدابراهیم حسن‌نژاد قائم‌مقام و عضو هیئت‌مدیره صندوق بیمه کشاورزی

● تنها سازوکار ضابطه‌مند در جبران خسارات وارده ناشی از عوامل قهری - طبیعی به تولیدات بخش کشاورزی و ایجاد انگیزه نزد بهره‌برداران در جهت استمرار تولید و ثبات درآمد، نظام بیمه کشاورزی است.

● متوسط کمک دولت در حق بیمه محصولات کشاورزی حدود ۷۰ درصد است. این رقم در برخی محصولات کمتر و در برخی از ۷۰ درصد هم بیشتر است و کل غرامت‌های پرداختی از محل دریافت حق بیمه‌ها است.

● تعرفه‌ها براساس ریسک مناطق مختلف، متفاوت است و در مناطق پرریسک حق بیمه‌ها بالاتر و در مناطق کم‌ریسک حق بیمه پائین‌تری اخذ می‌شود و به تناسب ریسک در مناطق مختلف، سهم دولت نیز بین مناطق پرریسک و کم‌ریسک توزیع می‌شود.

● حق بیمه متاثر از دو عامل است. هر چه تعهدات بیمه‌گر از سقف بالاتری برخوردار باشد، به تبع آن حق بیمه نیز افزایش خواهد یافت و از سوی دیگر هر چه ضریب ریسک و احتمال وقوع خطر در مناطق بیشتر باشد طبیعتاً حق بیمه هم بالاتر خواهد رفت.

● در تلاش هستیم تا میزان پوشش بیمه کشاورزی را افزایش دهیم تا در مواقع بروز خطر امکان حمایت ضابطه‌مند از کشاورزان فراهم شود. در همین راستا ابلاغیه‌ای در ارتباط با محصولاتی که خرید تضمینی دارند وجود دارد که کشاورزان حتماً محصولاتشان را بیمه کنند تا امکان حمایت در زمان وقوع خسارت به‌وجود آید.

● در کشاورزی قراردادی نیز که شرکت‌های پشتیبان از بخش دولتی ورود می‌کنند، محصولات تحت پوشش بیمه قرار خواهند گرفت و حق بیمه در انتهای برداشت محصول از کشاورز اخذ می‌شود.

دارای اهمیت است:

۱. ایجاد امنیت تولید و سرمایه‌گذاری در بخش

کشاورزی

۲. بالا بردن توان محاسباتی و برنامه‌ریزی برای کشاورزان برای جلوگیری از نوسانات درآمدی و

اعمال مدیریت ریسک

۳. کاهش و قطع کمک‌های مستقیم و با عوض مالی دولت به کشاورزان در هنگام بروز خسارات غیرمترقبه

۴. کنترل آفات و بیماری‌ها

تحقق چهار هدف مهم

امنیت اقتصادی که از بیمه محصولات کشاورزی تامین می‌شود می‌تواند دست‌کم چهار هدف مهم را برآورده سازد:

۱. ایجاد شرایط لازم و فضای لازم برای جذب

سرمایه در بخش کشاورزی

۲. تامین عدالت اجتماعی

۳. مقابله با فقر و آسیب‌پذیری به‌ویژه در مورد دهقانان و کشاورزان متوسط و کوچک از طریق تضمین ثبات درآمد کشاورزان

۴. کمک به فراهم‌سازی شرایط توسعه پایدار کشاورزی.

امنیت اقتصادی کشورهای در حال توسعه

خطرات غالب در نظام‌های کشاورزی مختلف با هم تفاوت می‌کنند. اما حتماً منصفانه است، اگر بگوییم کشاورزان کشورهای در حال توسعه در معرض خطرات بیشتری هستند و کشاورزان کم درآمد، به‌ویژه در مناطق توسعه نیافته بیش از همه به خطر می‌افتند. برای مقابله با این خطرات، کشاورزان و جوامع روستایی و

همچنین برنامه‌ریزان کشورهای مختلف طیفی از برنامه‌های مهار خطر به‌وجود آورده‌اند. از جمله این برنامه‌ها، دخالت دولت‌ها در مهار خطر از طریق بیمه محصولات زراعی است تا در مقابل زیان‌های ناشی از سوانح طبیعی از کشاورزان حمایت کنند و بدین‌سان به حفظ سطح درآمد بهره‌وری آنان مدد رسانند.

نقش بیمه در توسعه کشاورزی

در ایران با رشد سریع جمعیت، تقاضا برای مواد غذایی افزایش یافته است. بنابراین سرمایه‌گذاری جدید در بخش کشاورزی و افزایش سطح زیر کشت مناطق در معرض خطرات طبیعی، در حال گسترش است. اما در مسیر سرمایه‌گذاری‌های جدید، خطراتی وجود دارند که هر سرمایه‌گذاری را با تهدید مواجه می‌کند. از سوی دیگر طبیعت نیز به کسانی که مناطق در معرض خطرات طبیعی را زیر کشت می‌برند مخاطراتی سهمگین تحمیل می‌کند که قابل پیش‌بینی و کنترل نیستند. بنابراین برای اینکه کشاورزان با اطمینان خاطر نسبت به تقلیل و به‌کارگیری شیوه‌های جدید تولید و همچنین گسترش سطح زیر کشت اقدام‌کننده بیمه محصولات کشاورزی مورد توجه قرار می‌گیرد. در این میان، بیمه محصولات کشاورزی برای از بین بردن خطرات نقشی ندارد، بلکه به‌منظور سرشکن کردن خطر در طول زمان‌های مختلف به‌کارگرفته می‌شود.

نقش آفرینی در تقویت امنیت غذایی

تورج سعیدی، عضو هیئت‌مدیره صندوق بیمه کشاورزی

صندوق بیمه کشاورزی با بیش از ۳۶ سال فعالیت، در طرح امنیت غذایی کشور جایگاه ویژه‌ای دارد. صندوق بیمه کشاورزی مطابق مأموریت قانونی به محض تصویب در مجلس شورای اسلامی، طراحی‌های لازم را برای حمایت از تولید انجام می‌دهد. یکی از این حمایت‌ها، اعمال ۳۰ درصد تخفیف در حق بیمه به کشت‌های قراردادی است که ابزارش هم آماده است و صندوق بیمه منتظر ابلاغ قانون آن هستیم. بیمه‌های کشاورزی در سایر کشورها بخشی از یک ساختار هستند که تولید را حمایت کرده و به آژانس‌های مالی نیز وابسته‌اند؛ لذا حمایت از تولید در حوزه سوانح نباید طوری باشد که کشاورز منتظر بماند که آیا دولت بودجه دارد یا خیر. قانونگذار، صندوق بیمه کشاورزی را در زیربخش‌های مختلف بخش کشاورزی موظف به بیمه کرده است که در حال حاضر هم بیمه‌های دایر در حوزه نهاده‌های تولید، ساختمان‌ها، ابنیه، تاسیسات و ماشین‌آلات وجود دارد.

سامانه جامع بیمه کشاورزی

سامانه جامع صندوق بیمه کشاورزی یک سامانه متمرکز و یکپارچه است که در بستر وب طراحی شده و سرویس ارائه می‌کند. این سامانه مشتمل بر ۲۴ زیرسامانه است که این ۲۴ زیرسامانه عملیات مربوط به صدور بیمه‌نامه و ارزیابی خسارت را پوشش می‌دهند.

سامانه جامع بیمه کشاورزی کلیه سرویس‌های مربوط به بیمه کشاورزی را به صورت الکترونیکی و آنلاین ارائه می‌کند که این سرویس شامل مواردی چون صدور بیمه‌نامه، ثبت درخواست خسارت، ارزیابی خسارت است. ذکر این نکته هم ضروری است که این خدمات علاوه بر نمایندگی‌ها و کارگزاری‌های بیمه از طریق سامانه به طور مستقیم به خود مشتریان هم ارائه می‌شود. در نتیجه هدف مهمی این سامانه محقق کرده، کاهش محسوس مراجعات بیمه‌شدگان و متقاضیان بیمه به شعب بانک کشاورزی بوده است.

مزیت دیگری که سامانه جامع بیمه کشاورزی، هوشمندسازی آن است؛ به این معنا که براساس استانداردها و چارچوب‌هایی که برای سامانه تعریف شده، اگر کوچکترین خطایی و عملیات مشکل‌داری را چه در پروسه صدور بیمه‌نامه و چه در مراحل ارزیابی و پرداخت غرامت، سامانه احساس کند به بخش‌های مربوطه چون اداره بازرسی و نظارت هشدار می‌دهد و همکاران بازرسی وارد عمل و کوچکترین خطای سهوی را بررسی می‌کنند.

سرسن کردن خطر در طول زمان به این شکل صورت می‌گیرد که کشاورز با پرداخت حق بیمه، زیان ناشی از وقوع خطر را در طول زمان تقسیم می‌کند. به این دلیل حق بیمه را قیمت تامین و ایجاد امنیت برای کشاورزی نیز نامیده‌اند. اولین اثر مثبتی که بیمه در توسعه کشاورزی دارد نقش آن روی کشاورزان ریسک‌گریز است. یک کشاورز ریسک‌گریز در صورتی که تحت پوشش‌های بیمه‌ای قرار بگیرد، مانند آن است که در فعالیتی بدون ریسک به فعالیت می‌پردازد.

نقش دیگر بیمه محصولات کشاورزی در افزایش سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی است. باید توجه داشت که هزینه‌های اقتصادی ریسک محدود به خسارت غیرمنتظره ناشی از آن نیست. وجود ریسک به وجود آمدن فضای عدم اطمینان می‌شود و این برای تاثیرگذاری بر قیمت‌های سایه‌ای، هزینه‌های نامرئی اضافی را بر کل اقتصاد، به طور اعم و بر بخش کشاورزی به طور اخص تحمیل می‌کند. ریسک و به تبع آن عدم اطمینان با بالا بردن نااطمینانی و در نتیجه کاهش نرخ بهره‌وری انتظاری موجب پایین آمدن بهره‌وری نهایی سرمایه‌گذشته و بر تخصیص سرمایه‌ها بین فعالیت‌های مختلف اثر می‌گذارد. به عبارت دیگر عامل ریسک موجب ناکارایی در تخصیص بهینه سرمایه‌های موجود به سرمایه‌گذاری‌های کشاورزی و کند شدن روند توسعه سرمایه‌گذاری‌های جدید می‌شود.

صندوق بیمه کشاورزی؛

از روش‌های سنتی تا مدرن‌سازی

بیمه کشاورزی پیشتر به صورت سنتی انجام می‌شده که صرفاً صدور بیمه‌نامه و ارزیابی و پرداخت غرامت بوده است. اما اکنون با تغییر فرآیندهایی که صورت گرفته، علاوه بر صدور بیمه‌نامه که به صورت خوداظهاری است، دو مرحله کار فنی و کارشناسی سنگین و جدی صورت می‌گیرد. نخستین مرحله مقوله پیوست فنی است که کارشناسان صندوق با مراجعه به واحدهای بیمه‌شده، آن را تهیه کرده و در سامانه ثبت می‌کنند و مرحله بعدی پایش سنولوژیک است که در بازدهی‌های دوره‌ای از سوی پایشگران و کارشناسان صندوق آماده‌سازی می‌شود. چنانکه مرحله به مرحله تولید، پایش می‌شود. اطلاعات استخراج‌شده که در مراحل پایش از سوی کارشناسان جمع‌آوری شده در سامانه در کنار اطلاعات برخط سامانه‌های هواشناسی و همچنین داده‌های شرکت‌های دانش‌بنیان قرار گرفته و خروجی ارزیابی نهایی استخراج می‌شود که داده‌هایی قابل اتکا و مطمئن برای برنامه‌ریزی و ارزیابی به‌شمار می‌روند.

سامانه جامع بیمه کشاورزی علاوه بر خدماتی که به بیمه‌گذاران ارائه می‌دهد، گزارش‌هایی را به صورت آنلاین تهیه کرده و به پنجره واحد کشاورزی ارسال می‌کند. این گزارش‌ها به بخش کشاورزی از منظر کلان هم مانند وزارت جهاد کشاورزی، بانک کشاورزی و سازمان‌های جهاد کشاورزی کمک می‌کند که به استناد گزارش‌های حاصله از صندوق بیمه، سیاست‌گذاری مطلوب‌تری برای بخش کشاورزی داشته باشند.

طرح‌هایی که با حمایت‌های بانک کشاورزی در سراسر ایران وارد چرخه تولید شد؛

این مشت نمونه خروار است ...

بسیار است عدد طرح‌هایی که هر ماه و هر سال با حمایت و مشارکت بانک کشاورزی وارد چرخه تولید شده یا اینکه در مسیر تولید و توسعه توانمندتر می‌شوند. برخی از این طرح‌ها که در ادامه معرفی می‌شوند، مشت‌های است از خرواری که به پشتوانه بانک کشاورزی پربار شده است.

گلخانه سبزی و صیفی استان بوشهر

با حمایت و مشارکت ۲۱ میلیارد ریالی بانک کشاورزی، گلخانه سبزی و صیفی‌جات در شهرستان دشتستان استان بوشهر به بهره‌برداری رسید. این طرح به مساحت ۶۰۰۰ مترمربع با سرمایه‌گذاری به مبلغ ۵۰ میلیارد ریال در شهر تنگ ارم به بهره‌برداری رسید. تسهیلات پرداختی به این پروژه از محل تبصره ۱۸ بند الف سال ۹۷، مبلغ ۲۱ میلیارد ریال بوده که زمینه اشتغال مستقیم ۱۰ نفر را فراهم آورده است.

سردخانه و بسته‌بندی خرما استان بوشهر

با مشارکت و حمایت ۲۵ میلیارد ریالی بانک کشاورزی، طرح سردخانه و بسته‌بندی خرما در شهرستان دشتستان استان بوشهر به بهره‌برداری رسید. این طرح با ظرفیت ۵۰۰ تن در سال با سرمایه‌گذاری به مبلغ ۵۰ میلیارد ریال در روستای نظرآقا به بهره‌برداری رسید. تسهیلات پرداختی به این پروژه از محل اعتبار بند الف ماده ۵۲ الحاقی قانون بودجه سال ۹۹، به مبلغ ۲۵ میلیارد ریال بوده که زمینه اشتغال مستقیم ۲۰ نفر را فراهم آورده است.

مجموعه گلخانه آرتا رویش سبلان استان اردبیل

مجموعه گلخانه گل آرتا رویش سبلان به مساحت ۵۸۰۰ مترمربع که با حمایت و تسهیلات ۶۵ میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریالی بانک کشاورزی به بهره‌برداری رسیده و در شهرستان نمین واقع است، با ایجاد اشتغال برای ۱۰ نفر و تولید انبوه شاخه گل رز نقش مهمی در پیشبرد سیاست‌های اقتصادی این منطقه دارد. مجتمع گلخانه آرتا رویش سبلان یکی از گلخانه‌های کاملاً مکانیزه گل رز در استان اردبیل است که با تولید سالانه بیش از ۵۵۰ هزار شاخه گل رز، علاوه بر رفع نیاز بازارهای داخلی استان به سایر استان‌ها، صادر می‌شود.

مجمع گلخانه‌ای استان سیستان و بلوچستان

با حمایت و مشارکت بانک کشاورزی گلخانه‌ای پرورش انواع سبزی و صیفی‌جات با تولید سالانه ۱۵۰۰ تن سبزی و انواع صیفی‌جات در شهرستان سوران استان سیستان و بلوچستان راه‌اندازی شد. گلخانه عبدالله آلبا با مشارکت ۰۹ میلیارد ریالی بانک کشاورزی در زمینی به مساحت ۳۰ هزار متر مربع احداث شده و یکی از بزرگ‌ترین گلخانه‌ها در استان سیستان و بلوچستان است و با تولید سالانه ۱۵۰۰ تن سبزی و انواع صیفی‌جات، علاوه بر رفع نیازهای بازارهای داخل استان به سایر استان‌ها صادر می‌شود و با ایجاد اشتغال برای ۱۰۰ نفر، نقش مهمی در توسعه پایدار و رونق اقتصادی این منطقه ایفا می‌کند.

سردخانه کهگیلویه و بویر احمد

بویراحمد یکی از صدها شهرستانی است که با حمایت بانک کشاورزی، میزبان یکی از بزرگ‌ترین طرح‌های تولیدی کشور شده است و برای جوانان این شهرستان ایجاد اشتغال کرده است. این واحد بزرگ تولیدی شامل یک واحد سردخانه بالای صفر به ظرفیت ۲۵۰۰ تن است. واحد سردخانه ۲۵۰۰ تنی بالای صفر در زمینی به مساحت ۴۸۷۲ مترمربع و با سرمایه‌گذاری ۶۴ میلیارد ریالی احداث شده که ۵۰ میلیارد ریالی آن توسط بانک کشاورزی تامین و سرمایه‌گذاری شده است. طرح سردخانه ۲۵۰۰ تنی بالای صفر محمد رحیم اتابک، یکی از بزرگ‌ترین طرح‌های سردخانه‌ای در استان کهگیلویه و بویراحمد است که موجب ایجاد اشتغال ۱۲ نفر از جوانان شهرستان بویراحمد شده است.

گلخانه سبزی و صیفی در استان چهارمحال بختیاری

با حمایت و مشارکت بانک کشاورزی گلخانه پرورش انواع سبزی و صیفی‌جات غلامرضا فاضل با تولید سالانه ۱۳۰۰ تن سبزی و انواع صیفی‌جات در سفیددشت شهرستان بروجن راه‌اندازی شد. این گلخانه با مشارکت ۴۶۰ میلیارد ریالی بانک کشاورزی در زمینی به مساحت ۶۰ هزار مترمربع احداث شده و یکی از بزرگ‌ترین گلخانه‌ها در استان چهارمحال بختیاری است و با تولید سالانه ۱۳۰۰ تن سبزی و انواع صیفی‌جات به‌ویژه گوجه فرنگی، خیار و فلفل دلمه‌ای علاوه بر رفع نیاز بازارهای داخلی به کشورهای حوزه خلیج فارس صادر می‌شود و با ایجاد اشتغال برای ۱۲۰ نفر، نقش مهمی در توسعه پایدار و رونق اقتصادی این منطقه ایفا می‌کند.

گزارش تصویری: نمایشگاه هفته بسیج

همزمان با هفته مبارک بسیج، نمایشگاهی با همین عنوان در محل ساختمان مرکزی بانک کشاورزی برپا شد. این نمایشگاه از ۲۹ آبان تا پنجم آذر سال جاری در معرض دید کارکنان و مشتریان بانک کشاورزی قرار داشت و در بازدید مدیران این بانک از نمایشگاه هفته بسیج، از خدمات حوزه مقاومت بسیج شهدای بانک قردانی و فرهنگ و تفکر بسیجی گرامی داشته شد.

گزارش تصویری: بازدید مدیرعامل از نمایشگاه هفته بسیج

روح‌الله خداحمی مدیرعامل بانک کشاورزی، از نمایشگاهی که به مناسبت هفته بسیج در محل ساختمان مرکزی این بانک برپا شده است بازدید کرد. خداحمی در این بازدید که صبح روز یکشنبه ۳۰ آبان برگزار شد، ضمن گرامیداشت یاد و خاطره شهیدان انقلاب اسلامی و دفاع مقدس، از اقدامات حوزه مقاومت بسیج شهدای این بانک در ترویج فرهنگ و تفکر بسیجی قردانی کرد.

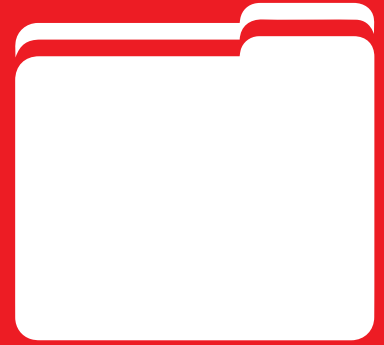

برپایی میز خدمت حوزه مقاومت بسیج بانک کشاورزی در نماز جمعه تهران

همزمان با هفته بسیج، میز خدمت حوزه مقاومت بسیج بانک کشاورزی روز جمعه پنجم آذرماه در محل نماز جمعه تهران برپا شد. این میز خدمت با هدف پاسخگویی به نمازگزاران و پیگیری مسائل و مشکلات آنان در این بانک برپا شد. برپایی میز خدمت جهادی از سوی حوزه مقاومت بسیج بانک کشاورزی مورد استقبال نمازگزاران و دیگر بازدیدکنندگان قرار گرفت.

پرونده ویژه

چرا ایران همواره با چالش‌های تامین آب مواجه است؟

مستعد بحران

ایران، سرزمینی نیمه‌کوهستانی است که دو رشته‌کوه البرز با جهت‌گیری شرقی - غربی و رشته‌کوه زاگرس با جهت‌گیری شمال غربی - جنوب‌شرقی در آن قرار گرفته‌اند. این دو رشته‌کوه مانع رسیدن ابرهای باران‌زا از شمال و غرب کشور می‌شوند و به همین دلیل نیز بخش اعظم کشور را مناطق خشک و نیمه‌خشک تشکیل می‌دهند؛ بنابراین کمبود منابع آبی همواره به‌عنوان یک عامل محدودکننده فعالیت‌ها در کشور مطرح بوده است.

ایران با متوسط نزولات جوی ۲۵۰ میلی‌متر در سال از کشورهای خشک جهان و دارای منابع آب محدود به‌شمار می‌رود. علاوه بر این توزیع مکانی آب در ایران به دلیل شرایط طبیعی بسیار ناهمگن است. به‌طوری که فقط یک درصد از مساحت ایران بارشی بیش از یک هزار میلیمتر در سال دارد، در حالی که قسمت عمده‌ای از سطح کشور با بارشی کمتر از یکصد میلیمتر در سال مواجه است. علاوه بر این ۷۵ درصد از کل بارندگی کشور تنها در ۲۵ درصد از سطح کشور رخ می‌دهد.

توزیع زمانی نزولات جوی در کشور نیز مانند توزیع مکانی روند نامناسبی را نشان می‌دهد و میزان آن در سال‌های مختلف و حتی فصول مختلف متغیر بوده و این مسئله مشکلات گوناگونی را در سال‌های اخیر برای بخش‌های مختلف، به‌ویژه بخش کشاورزی و شهری به همراه داشته، علاقه به سدسازی را بیشتر کرده و زیان‌هایی جدی به این بخش تحمیل کرده است. علاوه بر این، عواملی همچون رشد جمعیت و نیاز به غذای بیشتر، ضرورت ارتقای سطح بهداشت و رفاه اجتماعی، توسعه صنعتی و حفاظت اکوسیستم‌ها، تقاضای آب را روز به روز بیشتر می‌کند.

پرونده ویژه

چالش‌ها و راهکارهای مدیریت منابع آب در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی؛

مسئله آب در ۱۳ محور

«در مدیریت بخش آب، طی سالیان اخیر با وجود اقدام‌های صورت گرفته، روند مسائل و مشکلات این بخش نه تنها بهبود نیافته بلکه به مراتب پیچیده‌تر نیز شده است. در اسنادی که برای مواجهه با معضلات آبی در ادوار مختلف تهیه شده‌اند، غالباً مسیر ساده‌انگارانه مسئله‌شناسی و راهکار یابی طی شده است که نتایج قابل قبولی در بر نداشته‌اند.» مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با این مطلع در گزارشی با عنوان «عبور از بحران، ایجاد پایداری و بهبود شرایط با کاهش مصارف آب و افزایش بهره‌وری با تاکید بر حوضه آبریز زاینده‌رود» ۱۳ محور و گزاره مهم و اثرگذار در مدیریت منابع آبی را مورد تاکید قرار داده است.

پیام مهر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹

آذر ۱۴۰۰

اینگونه تعریف مسئله، در انتخاب گزینه‌های راهکار تاثیرگذار خواهد بود.

۴. مسائل بدخیم، راه‌حل واحد ندارند

مسائل حوزه آب از جنس مسائل پیچیده و بعضاً بدخیم هستند و به‌ویژه برای مسائل بدخیم، راه‌حل واحد درست و غلط وجود ندارد. بلکه مسئله بسته به سطح ورود و درک مداخله‌گر قابل شناسایی است و راهکار نیز متناسب با این درک اتخاذ می‌شود. مسئله در طول زمان تغییر ماهیت می‌دهد و نمی‌توان لزوماً آن را حل کرد بلکه در یک فرایند تکاملی می‌توان مسئله را به یک حد قابل قبول رساند. بنابراین پذیرش این موضوع که مسائل این حوزه بسیار پیچیده و بدخیم هستند و نباید انتظار راه‌حل‌های فوری و معجزه‌گونه داشت، در تصمیم‌گیری‌ها بسیار مهم و حیاتی است.

۵. رویکرد یادگیری اجتماعی

در همین راستا، مسائل پیچیده در طول زمان و متناسب با کنش کنشگران و تغییر در بسترهای اجتماعی-سیاسی تغییر ماهیت می‌دهند. از این‌رو هر مسئله آبی در واقع یک مسئله منحصر به فرد است که بعضاً برای اغلب آنها تجربه قبلی موجود نیست. لذا در برخورد با اینگونه مسائل، باید با رویکرد یادگیری اجتماعی اقدام کرد. یادگیری اجتماعی به‌معنای فراهم شدن زمینه و فرصتی برای هم‌افزایی تجربیات و دانش افراد است. در واقع این هم‌افزایی نباید تنها در سطح یک تکنیک و روش باقی بماند بلکه در صورت لزوم باید در سطح تغییر در جهان‌بینی و معرفت و مبانی توسعه و ارتباط آن با مدیریت منابع آب نیز پیش رود.

۶. ظرفیت‌سازی سازمانی و اجتماعی

در راستای تغییرات در بستر یادگیری اجتماعی لازم است فرصت ظرفیت‌سازی سازمانی و اجتماعی نیز فراهم شود زیرا بهترین طرح‌ها نیز بدون ظرفیت‌سازی قابلیت اجرا نخواهند داشت.

۷. تقسیم قدرت و منافع

زمانی که موضوع مشارکت مطرح می‌شود باید به این نکته توجه داشت که شاکله مشارکت تقسیم قدرت و منافع است و تقسیم قدرت

۱. اهمیت اصلاح نگرش به منابع آب

مسئله آب در ایران در مقیاس کلان اضافه مصرف (بیشتر از ظرفیت آب تجدیدشونده) و در مقیاس محلی توزیع نامتوازن بارگذاری‌ها بر منابع آب است. در مورد اول بیشتر بخش کشاورزی مخاطب مسئله قرار می‌گیرد و مخاطب مورد دوم بیشتر بخش شرب، صنعت و شهری است. هرکدام از مسائل کلان بالا در بطن شبکه گسترده‌ای از خرده مسائل قرار می‌گیرد که از شبکه درهم تنیده‌ای از علل و معلول‌های متنوع و پیچیده تشکیل شده‌اند. این مسئله اهمیت اصلاح نگرش‌ها به منابع آب، تغییر رفتارهای مصرفی و اصلاح جانمایی استقرار کانون‌های جمعیتی و بارگذاری را بیش از پیش روشن می‌کند.

۲. رویکردهای سنتی جوابگو نیست

به مرور زمان پیچیدگی مسائل به حدی رسیده است که رویکردهای سنتی دولتی برای مدیریت امور دیگر جوابگو نیستند. اگر در گذشته این امکان وجود داشت که با صدور یک دستورالعمل واحد در همه استان‌ها، آن را به مرحله اجرا درآورد، در حال حاضر با پیچیده شدن مسائل عملاً چنین امکانی وجود ندارد. تاکید بر مدیریت در مقیاس حوضه آبریز نیز به همین دلیل است. امروزه با انتقال‌های بین‌حوضه‌ای، معضل آب‌های زیرزمینی و سایر مشکلات، می‌توان گفت که مسائل حوضه‌های آبریز درهم آمیخته است. به همین ترتیب دولت در شکل نوین خود باید آمادگی مواجهه با این مسائل متنوع را داشته باشد که این امر، مسئله‌ای بسیار دشوار است که با رویکرد استانداردسازی و دستورالعمل واحد همخوانی ندارد. بنابراین در رویکرد جدید، دولت باید آمادگی و انعطاف کافی داشته باشد تا بتواند به تناسب هر مسئله، سازمان مربوط به آن را ساماندهی کرده و با رویکردی منعطف و درخور، واکنش نشان دهد.

۳. توجه به بستر تاریخی

در درک مسائل آب توجه به بستر تاریخی شکل‌گیری، مسئله بسیار مهم است. معضلات امروزی در یک بستر سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و تکنولوژیکی در طول تاریخ شکل گرفته‌اند و نمی‌توان بدون توجه به سابقه به تعریف درستی از مسائل رسید.

و منافع باید از دولت شروع شود. نمی‌توان از مردم انتظار مشارکت داشت بدون اینکه دولت بخواهد در ساختار قدرت و منافع خود تغییری ایجاد کند. البته این موضوع، نیازمند ظرفیت‌سازی است و برای اینکه مسیر بر مبنای یادگیری پیش رود، لازم است از نمونه‌های پایلوت در موضوع‌های مختلف انجام شود و سپس به تناسب گسترش یابد. باید توجه کرد بعضی اقدام‌ها در این حوزه‌ها تنها یکبار فرصت آزمایش دارند و اگر به‌درستی پیاده‌سازی نشوند، خسارت تنها عدم اجرای موفق آن سیاست نخواهد بود، بلکه سرمایه اجتماعی و اعتماد مردم نیز در این میان از بین خواهد رفت که این موضوع، مسیر را برای انجام هر کار دیگری در آینده دشوارتر و پرهزینه‌تر خواهد کرد.

۸. اقتصاد سیاسی آب

مسئله آب با جریان منافع و اقتصاد سیاسی آب به‌شدت درآمیخته و این امر اجتناب‌ناپذیر است. مسئله مهم آن است که رویه‌های تصمیم‌گیری و اجرا باید از شفافیت لازم برخوردار باشند و فرایندهای نظارت‌های مدنی باید به‌آسانی ممکن شوند تا زمینه‌های بروز فساد و سوءاستفاده از بین بروند. در همین راستا باید توجه داشت که راه‌حل‌های مشکلات آب از معیشت ذی‌نفعان آب جدا نیستند. در کنار هم دیدن این دو مؤلفه شانس موفقیت سیاست‌ها را با هزینه کمتر افزایش می‌دهد؛ بنابراین سیاست‌گذاری در سطوح تکنوکراسی باید با سیاست‌گذاری عملیاتی شفاف براساس مبانی علمی و ملاحظات میدانی همه‌کنشگران جایگزین شود.

۹. ممانعت از تکرار اشتباه‌ها

مهم است که هریک از کنشگران (اعم از مردم و دولت) سهم خود را در شکل‌گیری وضع موجود بپذیرند و با یادگیری از اشتباهات گذشته و قبول مسئولیت، مانع تکرار اشتباهات در آینده شوند. به‌ویژه در آستانه تدوین برنامه هفتم توسعه، بسیار مهم است که در رویه‌های در پیش گرفته شده در ۶ برنامه قبلی و تأثیر و تأثرات آنها با بخش آب بازنگری و تأمل شود و نگرش‌های اشتباه قبلی مجدداً در برنامه هفتم تکرار نشوند.

۱۰. ماهیت منطقه‌ای آب

مسائل آب ماهیت منطقه‌ای دارند. حتی

تأثیرات این گزینه‌ها باید در مقیاس بیلان حوضه آبریز از طریق شبیه‌سازی و مدل‌های محاسباتی مورد بررسی و آزمون قرار گیرند.

۱۳. امنیت غذا در گرو امنیت آب

امنیت غذایی در گرو امنیت آبی است. امنیت آبی چهار مولفه دارد: تامین آب کافی برای نیازهای حیاتی انسان، تامین آب برای فعالیت‌های اقتصادی و تولید غذا، تامین آب برای اکوسیستم‌های طبیعی و کاهش آسیب‌پذیری در برابر بلایایی با منشأ آب. در هر طرحی که با هدف امنیت غذایی و جمعیت ارائه می‌شود، توجه به این چهار مولفه، ضروری است.

اجماع‌سازی و رسیدن به درک مشترک از مسائل، پیش‌نیاز اولیه برای مواجهه صحیح با مسائل است. برای این موضوع لازم است که شأن و جایگاه ویژه‌ای قائل شد و فرصت گفت‌وگو بین طرف‌های مختلف ذی‌نفع و درگیر در مسئله آب فراهم شود.

۱۲. ارزیابی راهکارها قبل از تجویز

در تجویز راهکارها نباید تنها به اظهارنظر خبرگان بسنده کرد، بلکه باید تأثیرگذاری آنها بر مسئله، ارزیابی و صحت‌سنجی شود. مواردی از قبیل بازچرخانی پساب و سیستم‌های تحت فشار آبیاری لزوماً به کاهش مصرف آب منجر نمی‌شوند.

در دو منطقه با اقلیم مشابه به دلیل تفاوت‌های فرهنگی، اقتصادی، تکنولوژیکی و غیره، ماهیت مسائل متفاوت خواهند بود. بنابراین دولت در شکل جدید خود باید انعطاف و آمادگی لازم را داشته باشد تا بتواند با ناهمگنی‌های مکانی به‌درستی مواجه شود و به دنبال دستورالعمل‌های واحد نباشد.

۱۱. نبود درک مشترک

با وجود اینکه به‌ظاهر به‌نظر می‌رسد مسائل آب مشخص هستند و بر سر آنها اتفاق‌نظر وجود دارد، در واقعیت اینگونه نیست. عدم درک مشترک از مسائل، یکی از چالش‌های حوزه آب است. بنابراین

روایت‌هایی از بحران آب در ایران و حمایت‌های بانک از بخش کشاورزی به تاریخ ۶۰ سال قبل

اینجا بانک کشاورزی است؛ سال ۱۳۴۰

حمایت و همراهی بانک کشاورزی برای توسعه بخش کشاورزی و تامین غذای مردم، روایت و حکایت یک سال و چند و یک دهه نیست؛ بانک کشاورزی قریب ۸۹ سال است که همپای بخش کشاورزی گام می‌زند و هر روز به فراخور اقتضای زمانه، سایه پشتیبانی بر بخش کشاورزی می‌گستراند. اما به‌راستی شکل حمایت بانک از بخش کشاورزی در شش یا هفت دهه گذشته چگونه بوده است؟ پرداخت تسهیلات خرد در دستور کار بوده یا حمایت از طرح‌های بزرگ و در ابعاد ملی؟ آیا در دهه گذشته نیز همچون امروز کارکنان بانک کشاورزی متعهد به مسئولیت‌های اجتماعی بوده و در کنار مردم می‌ایستادند؟ و ...

نوشتار پیش‌رو که عیناً از مجله بانک کشاورزی به تاریخ پاییز ۱۳۴۰ نقل شده است، پاسخگوی برخی از این پرسش‌هاست: روایت‌هایی کمتر شنیده شده از بانک کشاورزی به تاریخ ۶۰ سال قبل.

روزهای بعد از خشکسالی قزوین

«چندی قبل ماموران بانک گزارش دادند که قزوین گرفتار خشکسالی شده است و باید به کشاورزان این ناحیه از سرزمین ایران خارج از برنامه و به‌فوریت به هر صورتی که بهتر و زودتر موثر به حال آنان واقع شود کمک کرد. در این گزارش آمده بود:

مبارزه با قهر طبیعت همیشه در دستور کار بشر قرار داشته است انسان نباید در مقابل بخل و امساک روزگار قدرت پایداری خود را برای ادامه زندگی تضعیف کند به هرگونه و به هر وسیله‌ای که ممکن است باید در برابر خشم طبیعت ایستادگی کرد. این درس آموزنده‌ای است که بشر از طبیعت فرا گرفته است. دشت‌ها و مزارع تب کرده دهات قزوین پیشگیری‌های لازم صورت نگیرد، به تدریج به‌صورت تل خاکستر سرد در دامان خشک روزگار باقی می‌ماند.

بانک کشاورزی پس از دریافت این گزارش به فکر چاره‌جویی افتاد و تصمیم گرفته شد که با کمک‌های فوری خارج از نوبت به کشاورزان نواحی مختلف قزوین از طریق پرداخت وام‌های لازم برای حفر چاه‌های عمیق از کوچ کردن زارعین جلوگیری کنند.

وقتی هدف مشخص گردید بررسی‌های دقیق و کافی با حضور کارشناسان بانک به‌عمل آمد و هیئتی از طرف بانک کشاورزی ایران مأموریت یافت که این برنامه را هر چه زودتر در نقاط آسیب‌دیده قزوین اجرا کند و از طریق پرداخت وام‌های فوری شرکت‌های تعاونی روستائی نقاط آسیب‌دیده، وسایل کار را برای حفر چاه‌های عمیق فراهم آورد.

اولین بارقه امید پس از انتشار این خبر در قری و قصبات قزوین در قلب فرد فرد زارعین این شهرستان درخشید. هیئت اعزامی توانستند در مدتی کوتاه که خارج از حد انتظار کشاورزان بود مقدمات کار را برای شروع حفاری چاه‌های عمیق فراهم آورند. همزمان هیئتی از کشاورزان شهریار به‌نام سفیران تعاون به تهران آمدند تا به قزوین مسافرت کنند و با زبان ساده روستائی تجربیاتی را که طی سه سال متمادی در اثر راهنمایی‌ها و ارشاد کارمندان بانک آموخته‌اند به‌دوستان کشاورز قزوینی خود بیاموزند.

معلوم شد که نود درصد محصول چهار بخش و بیست تا شصت درصد محصول ده بخش دیگر شهرستان قزوین به‌واسطه خشکسالی از بین رفته؛ آنچه برای نجات کشاورزان آسیب‌دیده قزوین ضروری تشخیص داده شد تهیه آب و بذر بود و به‌همین جهت در پروژه تنظیمی حفر هشت چاه عمیق و پرداخت وام‌های بذری پیش‌بینی و بر حفر چاه هم تصمیم گرفته شد. در هر ده هم به هریک از کشاورزان به نسبت سهم مالکیت وام داده شد.»

پیام مهر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹

آذر ۱۴۰۰

گرمسار درگیر خشکسالی و آفت زدگی

«گرمسار در گذشته یکی از مراکز عمده زراعت بوده و به واسطه حاصلخیزی خاک و داشتن آب کافی چندین هزار خانوار کشاورز داشته است ولی متأسفانه در سال‌های اخیر آب حبله‌رود و همچنین آب قنوت آن رو به کاهش گذارده و اکنون قسمت اعظم اراضی مزروعی و باغات این منطقه به‌صورت اراضی بایر در آمده است ... علاوه بر خشکسالی متوالی کشاورزان گرمسار در سال جاری هم دچار انواع آفت‌زدگی شده‌اند و در نتیجه همین خشکسالی و آفت‌زدگی عده زیادی از آنان که حتی برای تهیه نان جو هم در زحمت بوده‌اند برای نجات از گرسنگی خانه و کاشانه خود را رها و به تهران و سایر شهرستان‌های مجاور مهاجرت کرده‌اند ...»

«بانک کشاورزی ایران پس از اطلاع از وضع سخت کشاورزان گرمسار هیئتی را در اوائل مهرماه به دهات این منطقه اعزام نمود تا احتیاجات اهالی را از نزدیک بررسی نماید و در نتیجه مطالعاتی که صورت گرفت پروژه شماره ۲ گرمسار تنظیم و قبل از انقضای فصل کشت به‌موقع اجرا گذارده شد. هدف این پروژه در مرحله اول تامین آب به‌وسیله حفر چاه‌های عمیق و در مرحله دوم تهیه وسائل کشت به‌وسیله پرداخت وام‌های بذری و تشکیل شرکت‌های تعاونی بوده است.»

کارمندان یک روز حقوق خود را به کشاورزان گرمسار اختصاص دادند

«بانک کشاورزی ایران با آنکه از لحاظ مالی سخت در مضیقه بوده مع‌هذا سعی کرده است از محل وصولی‌های خود مبلغ ۲۰ میلیون ریال تامین اعتبار نماید و علاوه بر این کارکنان بانک نیز که خود را در غم و شادی کشاورزان شریک می‌دانند یک روز حقوق خود را برای کمک به پیشرفت همین پروژه اهدا نمودند. طبق این پروژه قرار بوده است ده حلقه چاه در دهات گرمسار حفر شود و به کشاورزان آسیب‌دیده هم وام بذری پرداخت گردد اکنون مفتخر است به‌عرض برساند که در نتیجه کار شبانه‌روزی مجریان پروژه وام‌های بذری مورد نظر کلاً پرداخت شده و ۲ حلقه از ۱۰ حلقه چاه هم امروز آماده بهره‌برداری است و حفر ۸ حلقه چاه دیگر نیز شروع شده و به‌زودی از آنها بهره‌برداری خواهد شد.»

راهکارهای مدیریت آب در ایران؛

عوامل تشدید بحران چیست؟

با اینکه به کرات از سوی کارشناسان و رسانه‌های تخصصی و عمومی نسبت به بحران آب در ایران هشدار داده می‌شود، اما کمتر به ریشه‌یابی بحران و ارائه راهکارهای عملیاتی برای خروج از بحران پرداخته می‌شود. کرسی مدیریت منابع آب و محیط‌زیست دانشگاه بین‌المللی لندن در مقاله‌ای با عنوان «مدیریت آب در ایران: عوامل بروز و تشدید این بحران چه هستند؟» به ارائه تصویر روشنی از بحران آب ایران و ارائه راهکار برای برون‌رفت از بحران پرداخته است. گزیده‌ای از این مقاله را در ادامه بخوانید.

پیام مهر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹

آذر ۱۴۰۰

ایران علاقمند به افزایش نرخ رشد حال حاضر جمعیت است. این علاقه ریشه در نگرانی‌های مربوط به توزیع سنی جمعیت در سال‌های آتی دارد اما ضروری است در کنار رشد جمعیت، اصلاح جدی در توزیع مکانی جمعیت و کاهش مصرف سرانه آب نیز مورد توجه جدی قرار گیرد.

دومین محرک بحران: کشاورزی ناکارآمد

ایران، همواره از ناکارآمدی شدید بخش کشاورزی که وابستگی شدید به آبیاری و مصرف عمده منابع آب محدود کشور دارد، رنج برده است. با وجود اینکه تنها ۱۵ درصد از اراضی کشور تحت کشت هستند، بخش کشاورزی بیش از ۹۰ درصد از

اولین محرک بحران: رشد سریع و توزیع نامناسب مکانی جمعیت

کشور ایران شاهد رشد قابل ملاحظه جمعیت در نیم قرن اخیر بوده است. علاوه بر رشد ناگهانی جمعیت، توزیع نامناسب جمعیت نیز مدیران منابع آب ایران را با چالش جدی مواجه کرده است. افزایش مهاجرت از مناطق روستایی به نواحی شهری به‌منظور دستیابی به شرایط زندگی بهتر، جمعیت شهری را در حال حاضر به ۷۰ درصد رسانده است که بسیار بالاتر از رقم ۲۷ درصد در دهه ۱۳۳۰ و ۴۴ درصد در دهه ۱۳۵۰ است. با وجود این حقیقت که رشد جمعیت یکی از مهمترین عوامل بحران آب به‌شمار می‌رود، دولت

هیچ شکی وجود ندارد که ایران در حال حاضر یک بحران جدی آب را تجربه می‌کند. ایران در ظاهر مشکلاتی مربوط به رشد و توسعه و سرمایه‌گذاری را تجربه می‌کند که غرب در قرن بیستم تجربه کرده است، اما آنچه مشکلات حال حاضر ایران را از مشکلات مشابه در غرب متمایز می‌کند، عمق و توسعه اثرات جانبی (ثانویه) رشد و توسعه است. مدیریت بحران در ایران به‌جای تلاش برای تحلیل اصولی و جلوگیری از مشکلات بخش آب، به درمان نشانه‌های بحران آب پرداخته است، در حالی که عوامل اصلی بروز مشکل با گذر زمان تقویت می‌شوند.

سبب افزایش راندمان اقتصادی بخش کشاورزی و افزایش رفاه اقتصادی و اجتماعی کشاورزان شود.

۶. **ایجاد بازار آب؛** دولت باید به‌طور جدی در جهت ایجاد یک بازار آب کوشش کند. ایرانیان باستان به‌عنوان طراحان موفق در طرح‌های تنظیم، تخصیص و دادوستد آب شناخته شده‌اند. ایران حاضر نیز به یک بازار قابل اعتماد آب برای افزایش بهره‌وری اقتصادی آب نیاز دارد. پیاده‌سازی یک بازار آب به تنظیم و کنترل دقیق مصارف آب و همچنین ایجاد یک مکانیسم مالی به‌منظور حمایت از دادوستد آب نیاز دارد.

۷. **ایجاد حساب پس‌انداز آب برای محیط زیست؛** دولت باید ایجاد حساب‌های ذخیره آب برای محیط‌زیست را با جدیت دنبال کرده و تلاش کند تا آب را از مزارعی با راندمان اقتصادی کم خریداری کند تا به‌وسیله آن، آب‌خوان‌ها را تقویت و اکوسیستم‌های آسیب‌دیده را احیا کند. این حساب‌ها می‌تواند در دوره‌های ترسالی تغذیه شوند تا برای حفاظت از اکوسیستم‌ها در دوره‌های خشکسالی به‌کار گرفته شوند.

۸. **توزیع مناسب برنامه‌ها و نیروی مدیریت آب؛** دولت می‌تواند بین تلاش‌های خود برای بازایی اکوسیستم‌ها و پیشگیری از آسیب‌های جدی در آینده توازن ایجاد کند. در حالی‌که باید تلاش‌ها به‌منظور یافتن راه‌حلی برای مشکلات بارز منابع آب (از قبیل مسئله دریاچه ارومیه) ادامه یابد، نباید مسائلی که در آینده نزدیک رخ خواهد داد (از قبیل بحران منابع آب‌های زیرزمینی) فراموش شود.

۹. **آموزش و تقویت فرهنگ زیست‌محیطی جامعه؛** در حالی‌که سیاستگذاران ایران باید مسئولیت اصلی را برای ایجاد وضعیت حاضر منابع آب برعهده گیرند، مردم نیز باید به‌واسطه بی‌توجهی به اکوسیستم و عدم درخواست از دولت برای حفظ و احیای سیستم‌های زیست‌محیطی مورد مواخذه قرار گیرند. شهروندان، فعالان زیست‌محیطی، نهادهای مردمی، تشکل‌های غیردولتی و رسانه‌ها می‌توانند نقشی اساسی در مدیریت بحران آبی حاضر از طریق آموزش عمومی درباره خدمات زیست‌محیطی و توسعه پایدار داشته باشند.

۱. **بازنگری در سیاست‌های جدید رشد جمعیت در ایران؛** اگرچه توزیع سنی جمعیت ایران نامناسب است و اثرات منفی اجتماعی - اقتصادی بلندمدت به همراه خواهد داشت، پیامدهای منفی رشد جمعیت بدون کنترل پراکندگی جمعیتی و توسعه سریع شهرنشینی می‌تواند فشار بر منابع آب را به‌طور فاجعه‌آمیزی افزایش دهد. بهینه‌سازی توزیع مکانی جمعیت حاضر باید بر بهبود توزیع سنی جمعیت ارجحیت داشته باشد.

۲. **مرفه‌سازی کشاورزان و جوامع روستایی؛** اعطای امتیازات بیشتر و سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی به‌منظور مدرنیزه کردن می‌تواند در افزایش بهره‌وری اقتصادی بخش کشاورزی مفید واقع شود. کشاورزان مرفه، دارای ظرفیت خطرپذیری و نوآوری بوده و تمایل بیشتری به پیشینه کردن راندمان اقتصادی فعالیت‌های کشاورزی و مصرف آب خواهند داشت.

۳. **بازبینی الگوهای کشت در سراسر کشور؛** الگوی کشت حال حاضر به‌شدت نامناسب است و باید با در نظر گرفتن امنیت غذایی ملی و براساس میزان دسترسی به منابع منطقه‌ای و بهره‌وری اقتصادی مورد بازبینی قرار گیرد.

۴. **افزایش قیمت حامل‌های انرژی و آب؛** قیمت‌ها باید به‌گونه‌ای افزایش یابد که منعکس‌کننده هزینه واقعی آب و انرژی در هر منطقه باشند. البته باید در نظر داشت که افزایش قیمت در کوتاه‌مدت می‌تواند پیامدهای منفی برای شرایط اجتماعی - اقتصادی کشاورزان به همراه داشته باشد. به‌منظور پیشگیری از این پیامدها، دولت باید با اعطای مشوق‌های اقتصادی از صدمه به کشاورزان جلوگیری کرده و مسیر آنان را در بهره‌وری از تکنولوژی‌های مدرن برای کاهش مصرف آب و انرژی هموار کند.

۵. **ایجاد سازمان‌های تعاونی مدیریت کشاورزی در هر منطقه؛** در این بخش نیاز است که دولت تسهیلات لازم را برای تشکیل بنگاه‌های آبیاری خودگردان، بنگاه‌های کشاورزی منطقه‌ای و شرکت‌های تعاونی کشاورزان ایجاد کند. ایجاد این نهادها می‌تواند از طریق افزایش ظرفیت‌های جمعی در مدیریت فعالیت‌های کشاورزی و همچنین افزایش قیمت‌های فروش محصولات در مزرعه

مصارف آب را به خود اختصاص داده است. متوسط راندمان آبیاری در ایران کمتر از ۳۵ درصد بوده و تنها ۵ درصد از اراضی کشاورزی از سیستم‌های آبیاری تحت فشار بهره می‌برند. با توجه به الگوهای بارش، کشاورزی دیم هم از قدرت تولید قابل ملاحظه‌ای برخوردار نیست. الگوی کشت موجود در ایران با شرایط و موجودیت منابع آب سازگار نبوده و عمدتاً براساس انتخاب سنتی محصولات، شیوه‌های منسوخ کشاورزی و قیمت‌های تضمینی خرید محصولات توسط دولت تعیین می‌شود.

سومین محرک بحران: سوءمدیریت و عطش برای توسعه

در کنار دو عامل یاد شده، بحران آب ایران در نتیجه سوءمدیریت هم بر بحران آب بی‌تاثیر نبوده است. ایران از تغییرات قابل ملاحظه اجتماعی - اقتصادی و سیاسی در قرن اخیر گذر کرده است. با وجود اینکه میل برای نوسازی سریع فواید اجتماعی - اقتصادی بسیاری را به همراه داشته است، فرایندهای نوسازی و توسعه سریع فاقد اثرات منفی بر منابع آبی زیست‌محیطی در کشور نبوده است. عامل اصلی توسعه ناهماهنگ در ایران و دیگر کشورهای خاورمیانه، اشتیاق بیش از حد برای رشد و توسعه بی‌وقفه بوده است که مانع از یک درک جامع از روابط پویا و پیچیده و بازخوردی بین بخش‌های مختلف مدیریت شده است.

چه باید کرد؟

مسائل و مشکلات فراوان موجود در صنعت آب ایران، جای هیچگونه شکی را باقی نمی‌گذارد که این کشور در حال تجربه یک بحران جدی و رو به رشد است؛ بنابراین، اقدامات جدی و فوری مورد نیاز است تا بتوان مشکلات آب موجود در کشور را مدیریت کرد. خوشبختانه دولت جدید ایران، بحران آب را به‌عنوان اولویت ملی شناخته و تلاش می‌کند تا در اسرع وقت آشکارترین مسائل و مشکلات آب کشور را رفع کند. با این حال تغییرات زیرساختی در مدیریت منابع آب کشور مورد نیاز است تا توسعه مشکلات مشابه در آینده جلوگیری کرده و دسترسی به منابع پایدار آب را ممکن کند. با توجه به تجارب کشورهای توسعه یافته، ایران می‌تواند از راهکارهای ذیل برای خروج از بحران اقدام کند.

گفت‌وگو با غلامحسین آذری‌مهر، پیشکسوت بانک

و مولف آثار ادبی فارس و انگلیسی؛

شرافت و پاک‌دستی، در ذات بانک کشاورزی است

کار در اداره اعتبارات و پاسخ‌گویی به حجم بالایی از مکاتبات روزانه بانک، جرقه‌ای شد برای تألیف ۴۱ کتاب شعر و داستان و نمایشنامه؛ البته بعد بیست و اندی سال. غلامحسین آذری‌مهر، بازنشسته سال‌های دور بانک که اکنون بیش از ۴۰ عنوان کتاب چاپ‌شده از او در بازار نشر وجود دارد، عامل علاقمندی به نویسندگی خود را پاسخ به مکاتبات روزانه و عادی بانک در سال‌های اصلاحات ارضی می‌داند. او که اکنون ۹۲ سال سن دارد، سال ۱۳۳۴ با دیپلم ادبی به استخدام بانک کشاورزی درآمده و ۲۶ سال هم سابقه خدمت در بانک کشاورزی را دارد. آذری‌مهر می‌گوید تجربه کار در سال‌های اصلاحات ارضی، یکی از متفاوت‌ترین تجربه‌های کاری‌اش بوده است. گپ‌وگفتی صمیمی و خودمانی با او داشتیم که حاصلش را در ادامه می‌خوانید.

پیشکسوت

که در نظر مردم هم چهره موجه و مثبتی دارد. از این‌رو بانک کشاورزی را برای خدمت انتخاب کردم. اکنون هم که نزدیک ۴۰ سال از بازنشستگی‌ام می‌گذرد، از اینکه سال‌های خدمت خود را در بانک کشاورزی گذرانده‌ام، راضی هستم.

طی سال‌های خدمت، کار در کدام بخش‌ها را تجربه کرده و در نهایت با چه سمتی بازنشسته شدید؟

یکی از حساس‌ترین برهه‌های فعالیتی بانک کشاورزی را زمانی که تنها چهار سال از ورودم به بانک کشاورزی می‌گذشت، تجربه کردم. کار بنده در بانک کشاورزی با کار در شعبه سنندج آغاز شده و سپس در ساوه

در سال ۱۳۳۴ یعنی سالی که شما به استخدام بانک کشاورزی درآمدید، برای فردی دیپلمه حداقل چند انتخاب و فرصت کار دولتی وجود داشت؛ چرا بانک کشاورزی را انتخاب کردید؟

بانک کشاورزی موسسه خوب، شریف و پاک‌دستی است و این نگاه نسبت به بانک کشاورزی از همان سال‌های گذشته هم وجود داشت. در آن سال‌ها هم که بنده وارد بانک کشاورزی شدم، این نگاه نسبت به بانک کشاورزی امتیاز بزرگی بود، چراکه عموم سازمان‌های دولتی با فساد داخلی مواجه بوده و چهره خوبی نزد مردم نداشتند. برای بنده این نکته از درجه اهمیت بالایی برخوردار بود که در سازمان سالمی کار کنم

پیشگفت

توجه به فرد معلول

قطعه‌ای از آثار غلامحسین آذری مهر

بپرسیدم از دختری هوشمند

کدامین عروسک تو را شد پسند

به دور تو دهها عروسک بود

فقط چند تائی اش خرسک بود

و بعضی از آنها پری روی نیک

نه چندان قشنگند برخی ولیک

و چشمان برخی درخشان حباب

ویک عده رفتند گویی به خواب

بگو دوست داری تو چشم سیاه

و یا دیده روشن همانند ماه

و او زود بی فکر و بی‌واهمه

نشان داد یک را ز جمع همه

یکی را که یک سمت بشکسته بود

به یک دست و یک پای وابسته بود

و موی سرش قسمتی ریخته

لب تخت خواب وی آویخته

بگفتم که اینست مطلوب تو؟

عجب این چگونست محبوب تو

بگفتا تصادف نموده است او

بزیر سه چرخه شکسته است او

چون او فاقد دست و یک پا بود

از این‌رو به وی یار و همراه بود

تعجب نمودم که در طفل هم

بود رحم و شفقت چنان منسجم

یکی بیت ناگه به یادم رسید

که آن را گمانم ز فردی شنید

«کسانی که مردان راه حق‌اند

خریدار بازار بی‌رونق‌اند»

را بشناسید. بنده هم منهای چهار سال اول خدمت که در شهرستان‌ها بودم، تمام سال‌های خدمت را در حوزه اعتبارات گذراندم و همان سال‌های کار در حوزه اعتبارات، جرقه‌ای برای آغاز نویسندگی من شد.

کار در اداره و حوزه اعتبارات آن در بحبویه اصلاحات ارزی که کار این حوزه تنها دادن وام به کشاورزان بود، چه ارتباطی با جرقه نویسندگی دارد؟

اداره اعتبارات، مرکز مکاتبات بانک بود و بنده از زمان کار در همان حوزه با مکاتبات و فن نوشتن آشنا شدم. اداره اعتبارات جایی بود که همه از آن توقع داشتند و همه روزه با سیلی از تقاضا و نامه مواجه بودیم که از داخل و خارج بانک به این اداره می‌رسید و هر کدام بنا به دلایل خود توقع دریافت وام داشتند. بنابراین نیازی در اداره داشتیم که این نامه‌ها را پاسخ گفته و طی این مکاتبات، بتوانیم یک سازمان یا فرد را مجاب کنیم که واجد دریافت وام نیست یا اینکه برای دریافت وام، باید پیش‌نیازهایی را آماده کند. این مکاتبات، به مرور و طی سال‌های اصلاحات ارضی، رو به فزونی گذاشت و به‌طور متوسط روزانه حتی تا ۳۰ نامه دریافت می‌کردیم. این نامه‌ها معمولا شکایات و عریضه‌هایی بود که به دست دولت رسیده و از طرف دولت هم به بانک کشاورزی مرجوع می‌شد و از این‌رو هم مرجوعه نام داشت. یکی از وظایف من در اداره اعتبارات پاسخ‌گویی به این مرجوعه‌ها بود که من را به نوشتن و نویسندگی علاقمند کرد.

و به‌عنوان پرسش پایانی؛ چه توصیه‌ای برای همکاران تازه‌وارد و جدیدترهای بانک دارید؟

بانک کشاورزی در سال‌هایی که بنده در آن کار می‌کردم، یک بانک صرف کشاورزی بود که منابع مالی را از دولت دریافت می‌کرد و در اختیار کشاورزان قرار می‌داد. بنابراین کارکنان این بانک در آن سال‌ها بیشتر از اینکه نگاه تجاری و کسب سود و زیان داشته باشند، نگاه حمایتی داشته و دلسوز بخش کشاورزی بودند. این نگاه در بانک کشاورزی نهادینه شده و حتی امروز هم که بانک، فعالیت‌های تجاری انجام می‌دهد، نگاه حمایتی از بخش کشاورزی را داشته و دغدغه توسعه بخش کشاورزی را دارند. از این‌رو همکاران بانک همواره باید این نگاه حمایتی بانک از بخش کشاورزی را مدنظر داشته باشند تا بانک همیشه خانه کشاورزان بماند.

کرج ادامه فعالیت دادم و بعد از چهار سال کار در این سه شهر، به تهران منتقل شده و همزمان با آغاز اصلاحات ارضی در اداره اعتبارات که قلب عملیات اجرایی بانک در اصلاحات ارضی بود، مشغول به کار شدم. از سال ۴۵ به‌عنوان رئیس شعبه منصوب شدم و به‌عنوان رئیس شعبه در شعب زنجان، شهرری و تنکابن کار کردم و در نهایت سال‌های پایانی خدمت را هم به تهران منتقل شده و در تهران هم با سمت معاون اداره فنی بانک، بازنشسته شدم.

سال‌های بعد از بازنشستگی چگونه گذشت؟

سال‌های بعد از بازنشستگی برای من دو دوره مجزا داشت. دوره اول به رتق و فتق امور خانواده و فرزندان گذشت و در این راه، چند باری به خارج از ایران رفته و حتی سال‌هایی را هم خارج از کشور زندگی کردم. اما با گذشت چند سالی و به سامان کردن امور خانواده، با توجه به اینکه طی سال‌های خدمت در بانک کشاورزی لیسانس ادبیات انگلیسی هم گرفته بودم، کنش‌ام به ادبیات بیشتر شده و نوشتن را آغاز کردم. اکنون هم حدود ۴۱ عنوان کتاب فارسی و انگلیسی نوشته‌ام.

آثار شما بیشتر در چه حوزه‌ای است؟

عمده کتاب‌هاییم در حوزه ادبیات است. مجموعه شعر، جمع‌آوری حکایات بوستان سعدی و شرح نوشتن به آن، پاسخ گفتن به تمام غزلیات سعدی با لحاظ کردن ارزش‌های امروز جامعه، نمایشنامه‌ها و چند اثر انگلیسی که خارج از کشور چاپ شده از جمله این آثار و تالیفات است. از دیگر کارها هم باید به مجموعه شعری اشاره کرد که به زبان انگلیسی سروده شده و در کشور انگلیس هم به چاپ رسیده است.

بیشتر کسانی که سال‌های خدمت خود را در یک سازمان اقتصادی می‌گذرانند، اگر قصد فعالیت دیگری هم داشته باشند باز هم در حوزه اقتصاد وارد می‌شوند؛ چطور شد که شما از کارمندی بانک به نویسندگی، آن هم از نوع شعر و داستان رسیدید؟

زمانی که تازه وارد بانک شدم، خیلی زود متوجه شدم که در بانک دو رشته وجود دارد که برای پیشرفت باید وارد یکی از این دو رشته شوم و استعدادهای خود را در آنها پرورش دهم. نخستین شاخه، حسابداری و شاخه دوم اعتبارات است. یعنی اگر شما قصد پیشرفت در بانک را دارید یا باید حسابدار قابل‌شوید یا اینکه اعتبار

سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹
آذر ۱۴۰۰

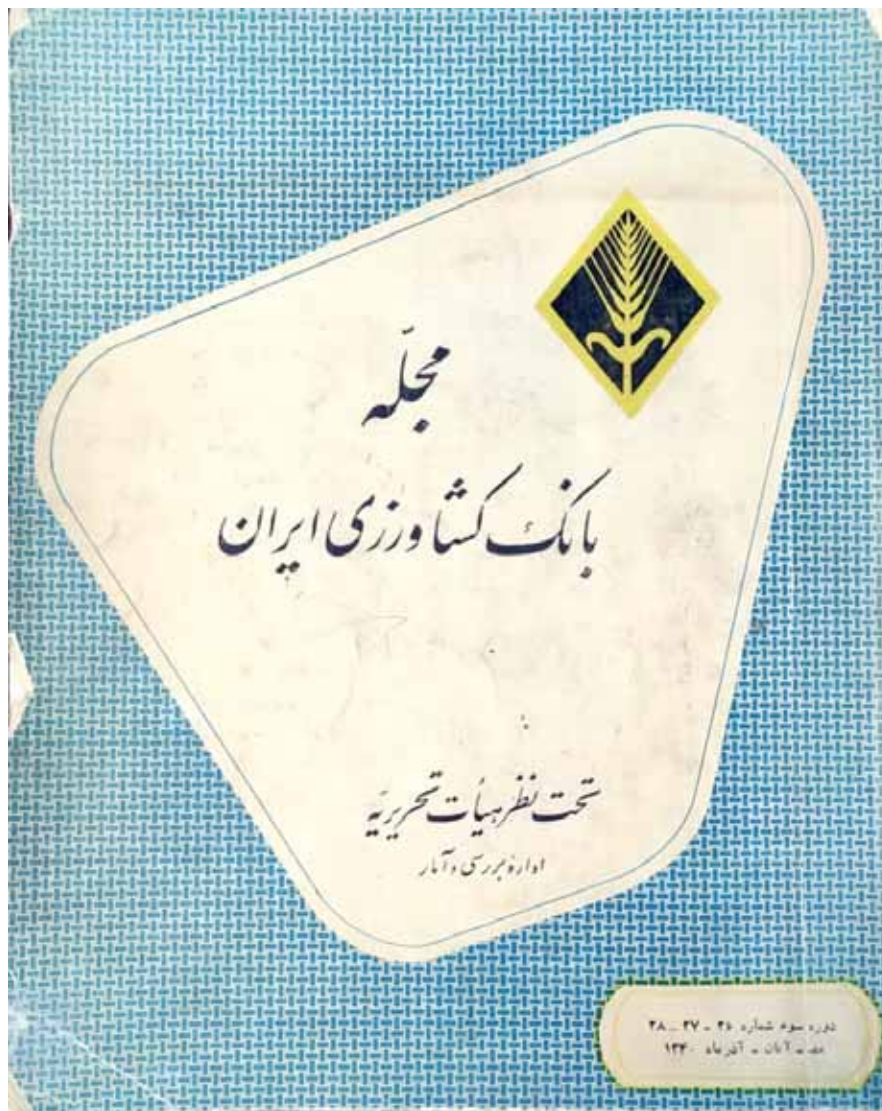

روایت راهاندازی تعاونی‌های روستایی با حمایت بانک کشاورزی در دهه ۴۰

ما هم گنج یافتیم

نوشته: غلامحسین آذری مهر، همکار پیشکسوت - پاییز سال ۱۳۴۰

نمی‌دانم شما در مورد ثروت و دارایی چگونه فکر می‌کنید؟ آیا تا به حال گنجی یافته‌اید؟ با شنیدن لغت گنج چگونه احساس یا تجسمی در شما ایجاد می‌شود؟

این مجله هدایی منصور طاهری، کارشناس ارتباطات استان همدان است

موجود می‌باشد مع الوصف قانع نشدند و بدون ذکر دلیل توقف در این قریه و پاسخ منطقی به سوال کنندگان مسئله را به سکوت برگذار کردند. در اویش مزبور بعد از چند روزی توقف و کندوکاو در آن محل شبی بدون خبر ده را ترک نمودند و وقتی اهالی به محل توقف آنها رفتند بجز گودالی حفر شده که از قرار معلوم جای دیگری مملو از جواهر بود و بعضی از اثاث آنان چیز دیگری نیافتند. بعدا معما اینگونه

که در آن زمان‌ها روزی دو نفر درویش به ده آمدند و از روی کتاب و نسخی که همراه داشتند زمینی را که در پای تپه‌ای سنگی قرار داشت انتخاب و چادر کوچکی برای خود زده در آن محل استقرار یافتند. با اینکه از طرف اهالی و معتمدین و کخدا قریه به آنها توصیه شد که محل منتخب مارهای زهر آگینی دارد و به دلیل همجواری با کوه امنیت نداشته و امکان هرگونه مخاطره از لحاظ حمله حیوانات سبع

درست به خاطر نیست چند ساله بودم که اغلب در منزل یا جمع کودکان صحبت از گنج به میان می‌آمد، یکی از رفقای هم‌سالم به قدری با آب‌وتاب راجع به گنج و دفينه‌هایی که در ده پیدا می‌شود صحبت می‌کرد که حدی متصور نیست و من در آن موقع سراپا گوش شده فقط آب دهان را قورت می‌دادم و کلمات او را در نظر تجسم داده به انتظار استماع کلام بعدی بودم. از قبول پدر بزرگش نقل می‌کرد

پیشکسوت

سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹
آذر ۱۴۰۰

است؛ بعضی از مراجعه‌کنندگان بعد از انگشت زدن به کاغذ یا امضا و جوهی دریافت می‌نمایند. ما که از محرومیت و بی‌پولی و یاس به‌جان آمده بودیم در مقام تحقیق برآمده دیدیم که در این ده چندی است سازمانی به‌نام شرکت تعاونی روستائی ایجاد گردیده که برایمان چگونگی آن روشن شد. وقتی که از مزایای این نوع شرکت‌ها اطلاع کافی به‌دست آمد به‌اتفاق رفقا با عزمی جدید و یک دنیا امید به‌دهه آمده و چگونگی آن را برای اهالی تشریح نمودیم و بالاخره با کمی زحمت موفق به افتتاح شرکت روستائی و تعاونی در قریه گردیدیم.

اکنون که اندیشه می‌کنم و در مقام مقایسه زمان‌های گذشته با امروز هستم و به‌وضع اهالی ده می‌نگرم تعجب می‌کنم چگونه با ابتکار در تأسیس شرکت و استفاده از راهنمایی و اعتبار اعطائی بانک کشاورزی ایران از آن بحران مادی خارج شده و توانستیم وضع مالی خود را ترمیم نماییم و من توانستم از وام‌های اعطائی با استفاده از اجناس شرکت خودمان به زندگی سروسامانی دهم اتفاقاً محصول امسال هم خوب بود و با فروش آن از بن‌بست مالی خارج شدم.

نسیم ملایمی که بر گندم‌ها می‌وزد قلبم را از خوشحالی به ارتعاش می‌آورد، وقتی به یاد می‌آورم چند شب دیگر جشن عروسی یکی از خواهرانم است و با یک دنیا امید به خانه پسر کدخدا می‌رود و من برای هر گونه مخارجی آماده‌ام از خوشحالی در پوست نمی‌گنجم، دیگر اندوهی نداشته و آرزومندم روزبه‌روز تعداد سهام و اعتبار شرکت تعاونی بیشتر شده و به مشتریان آن افزوده شود تا قدرت آن بیشتر و در نتیجه تکیه‌گاه ما روستائیان و دهقانان محکم‌تر گردد. به‌طوری‌که بتوانیم نیازمندی اقتصادی خود را خودمان مرتفع نماییم.

حالا دیگر با یک دنیا امید به زندگی ادامه داده و به افکار کودکانه خود می‌خندم و معتقدم اگر گنجی به‌دست آید از کوشش و دسترنج خودمان و معاونت دوستان میسر است. بنابراین حق دارم بگویم ما هم گنج یافته ایم.

بدون اندیشه می‌پذیرند که برای کشاورز پیش‌بینی معنی ندارد و نمی‌تواند پایه زندگی اقتصادی خود را با محاسبه و امید بنا‌گذارد و من هر سال به امید استفاده‌ای که با فروش محصول به‌دست خواهیم آورد خرج می‌کردم و حتی هزینه‌های غیرضروری برای خود می‌تراشیدم تا اینکه چند سالی پیاپی خسارت زیادی به محصولات قریه وارد آمد و در موقع محصول دست‌تهی ماندم و علاوه بر آنکه مبالغی برای هزینه‌های روزمره مقروض شده بودم، به‌قدری بی‌چیز و درمانده شدم که از تهیه بذر و امانده و مضطرب گردیدم.

کاسب قریه مبلغ هنگفتی از من طلب داشت و پیاپی مطالبه می‌کرد، سود و بهره بدهی من سر به فلک زده و بدهی‌ها برابر اصل مبلغ رسیده بود چاره‌ای نداشتم جز اینکه آب و ملک آب‌اء و اجدادی خود را به فروش رسانیده و از شر طلبکار لعنتی خلاص گردم؛ تقریباً همین کار را هم کردم دو قطعه زمین زراعتی و تنها باغ مورد توجه خود را به‌جای بدهی واگذار کردم. دیگر پشتکار و فعالیت را از دست داده، روحاً کسل و بیچاره شده بودم. یک روز از فشار غم و غصه و خیالات واهی سر به بیابان نهاده و به‌قدری راه رفتم که خسته و کوفته شدم و همانجا زیر درختی دراز کشیدم. در حالیکه چشمانم به درخت سرو مجاور دوخته شده بود، به‌خواب عمیقی فرو رفتم.

خواب دیدم کلنگی در دست مشغول حفر زمین هستم و در زیر ضربه‌های کلنگ سکه‌های طلا می‌غلطد از ذوق اینکه گنجی یافته‌ام از خواب بیدار شدم. به یاد خاطرات کودکی این فکر در من ایجاد شد که پای درخت سرو را حفر نمایم، شاید چیزی بیابم. فردای همان روز پس از اقناع دو نفر از جوانان ده به عزم محل مورد نظر به‌راه افتادیم و پس از چندی راهپیمائی به آنجا رسیدیم تا ظهر مشغول حفر زمین بودیم و هر چه بیشتر می‌کندیم منظور خود را کمتر می‌یافتیم. بالاخره آخرین امید به یاس مبدل شد.

تصمیم گرفتیم برای تنوع و تفریح به‌دهه مجاور برویم وقتی به قریه هم‌جوار رسیدیم در آنجا چند نفر از اهالی اجتماع کرده بودند، دیدیم صندوقی

تفسیر شد که در اویش مزبور از روی نقشه‌ای که در دست داشتند به این محل آمده و پس از حفر زمین مورد نظر دیگری پر از طلا یافته و رفته‌اند. از این قبیل داستان‌ها و حکایات خاطرات شیرینی از زمان طفولیت در ذهنم باقی است. او می‌گفت آن درخت سرو که پهنسالی که از فاصله دور در شکاف کوه پیداست مظهر لطف الهی است و در زیر ریشه‌های ضخیم و کهن این درخت ذخائری از هزاران سال پیش مدفون است و قدری بالاتر از آن در سلول راهی که به قریه مجاور منتهی می‌شود، کوره‌راهی بسیار صعب‌العبور است و به غار تاریکی ختم می‌گردد و در کف آن غار کوزه‌هایی مملو از طلا نهفته است.

در این موقع که این خاطرات بیدار می‌شود، به هیچ‌وجه منظوری ندارم که موضوع دینه‌ها و گنج‌ها و جواهراتی که اغلب پیدا می‌شود انکار نمایم و اتفاقاً از نظر کلی نسبت به‌وجود چنین مخازن و گنج‌هایی به‌خصوص در کشور تاریخی ما که پیشرفت‌ها و شکست‌ها و انقلابات عظیم داخلی به خود دیده است کاملاً ایمان دارم؛ ولی در آن زمان بی‌اندازه با تجسس موضوع را بررسی می‌نمودم و حتی بعضی نقاط از نظر وجود گنج برایم مشکوک به‌نظر می‌رسید.

بالاخره به‌قدری این تلقینات و تصورات در ذهنم اثر کرده بود که یقین داشتیم به‌زودی گنجی خواهیم یافت و ثروت سرشاری به‌دست خواهیم آورد. وقتی به‌سن رشد رسیده و احساس مسئولیت کردم به امید آینده بهتر و تامین زندگی خواهران و مادرم با جزئی آب و ملکی که برایم مانده بود و هنوز هم قسمتی از آن باقی است، دنباله کار اجدادی را پیش گرفتم. خستگی برایم معنی نداشت اغلب شب‌ها تا صبح به آبیاری اراضی مشغول می‌شدم؛ سنگینی مداوم بیل بر شانه‌ام احساسی لذت‌بخش داشت. معتقد بودم فعالیت موجب برکت می‌شود و به امید آینده بهتر به کوشش پرداختم. کم‌کم خواهرانم بزرگ شده و دم بخت می‌رسیدند و به‌عکس آنچه تصور می‌کردم زندگانی روی خوشی به خانواده ما نشان نداد. کسانی که مانند من از نزدیک با زمین و نبات سروکار دارند،

موفقیتی دیگر برای خانواده بانک کشاورزی؛

همکار بانک کشاورزی، برگزیده جشنواره کتاب رشد

برگزیدگان نوزدهمین جشنواره کتاب رشد مشخص و اعلام شد و در میان آثار برگزیده، اثری ارزشمند از یک همکار بانک کشاورزی دیده می‌شود. کتاب «برنامه‌نویسی کودکان و نوجوانان به زبان ساده با اسکرچ» نوشته سیدمحسن عبادی جوکندان با نظر داوران و اعضای کمیته علمی جشنواره در بخش کتاب‌های برگزیده جای گرفت. سیدمحسن عبادی جوکندان، کارشناس بازاریابی و خدمات الکترونیک مدیریت گیلان و دانشجوی دکتری تخصصی مهندسی کامپیوتر و به‌عنوان توسعه‌دهنده وب روی موضوعاتی چون توسعه‌دهنده وب، سیستم‌های مبتنی بر یادگیری عمیق و شتاب‌دهنده حوزه برنامه‌نویسی کودکان فعالیت می‌کند.

تالیفات

سال چاپ	انتشارات	نام کتاب
۱۳۹۴	اورنگ تهران	نظریه زبان‌ها با رویکرد حل مسئله
۱۳۹۹	آتی‌نگر	برنامه‌نویسی کودکان و نوجوانان به زبان ساده با اسکرچ

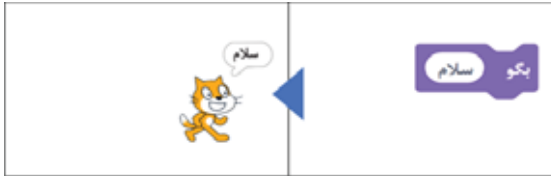
معرفی اثر

قرن بیست‌ویکم عصر رایانه است این روزها، بدون داشتن رایانه و اتصال به اینترنت حرکت کردن روی کره زمین هم سخت شده است. در این راستا بسیاری از مشاغل نیز به سمت رایانه‌ای شدن پیش رفته‌اند تا آنجا که Mitchel Resnick، دانشمند مطرح علوم کامپیوتری دانشگاه MIT اعتقاد دارد که در قرن بیست‌ویکم کودکانی که اصول برنامه‌نویسی را یاد بگیرند، بی‌سواد محسوب می‌شوند. همانند زبان‌های روزمره، زبان‌های برنامه‌نویسی از یک سری جملات یا Statements تشکیل شده‌اند. که به آن کدهای برنامه می‌گویند. در عمده زبان‌های برنامه‌نویسی دستورات به‌صورت متنی می‌باشد. نمونه کدهای چند زبان برنامه‌نویسی در جدول زیر نشان داده شده است.

زبان برنامه‌نویسی	مثال نمونه کد
C++	std::cout << "Hello!" << std::endl;
Python	print('Hello!')
Java	System.out.print("Hello)

شکل ۱: کدنویسی به سبک اسکرچ

شکل ۲: تصویر محیط بازی پس انداز بانک کشاورزی، طراحی شده با برنامه اسکرچ

تصویر کتاب برنده جشنواره رشد رتبه ۱ در حوزه کار و فناوری

مثال برای نمایش "سلام" از بلوک های گرافیکی شکل ۱-۳ استفاده می‌کنیم (شکل ۱). برنامه رایگان بوده و برای اجرای آنلاین برنامه کافی است به سایت رسمی اسکرچ از طریق آدرس <https://scratch.mit.edu> مراجعه نمایید.

طراحی اولین بازی پس انداز مرتبط با طرح بانک پذیری کودکان بانک کشاورزی خوشبختانه بانک همیشه سبز ما در سال‌های اخیر در حوزه بانک‌پذیری کودکان و نوجوانان شروع به گسترش فعالیت‌ها و تبلیغات نموده است. اما جهت جذب کودکان بهترین روش تبلیغات از طریق تولید بازی‌های سرگرم‌کننده است. در این راستا اولین تیم برنامه‌نویسی را به منظور ترویج آشنایی کودکان و نوجوانان با طرح‌های بانک تشکیل دادیم که در سال ۹۸ بازی مرتبط با کودکان به نام بازی پس انداز را طراحی نمودیم. این بازی مورد تقدیر مدیریت استان و اولیای بانک قرار گرفت (شکل ۲).

یکی از مشکلات و چالش‌های کودکان برای یادگیری زبان‌های برنامه‌نویسی و ساختارهای آن، نمایش متنی کدها می‌باشد. برای حل این مشکل دانشگاه MIT زبان برنامه‌نویسی تصویری اسکرچ را طراحی نموده است که برنامه‌نویسی، طراحی انیمیشن، طراحی بازی و خلق داستان را بسیار شاد و جذاب نموده است.

با توجه به اهمیت ترویج و توسعه آموزش‌های مربوط به برنامه‌نویسی کودکان، کتاب حاضر براساس تجربه تدریس چند ساله اسکرچ به کودکان در موسسات مختلف نگارش شده است. در این اثر با دسته‌بندی مبتنی بر مسائل برای هر فصل، تمام مسائل به روش گام‌به‌گام حل شده‌اند، به طوری که خوانندگان با استفاده از این روش، به درک بهتری از چگونگی حل مسائل دست پیدا خواهند کرد. در Scratch، هیچ دستور پیچیده‌ای را تایپ نمی‌کنید. شما در عوض، بلوک‌های گرافیکی را به یکدیگر وصل می‌کنید تا برنامه ایجاد شود. به عنوان

گفت‌وگو با رئیس شعبه بعثت همدان

موفقیت شعبه از مسیر رضایت مشتری حاصل می‌شود

شعبه بعثت همدان در میان شعب موفق بانک کشاورزی جای داشته و شاخص‌های عملکردی شعبه طی دو سال گذشته همواره بر مدار صعودی قرار داشته است. پیرامون دستاوردها و رویه‌های این شعبه با صدیقهبرزگر محمودی، رئیس شعبه بعثت به گفت‌وگو نشستیم. برزگر محمودی دانش‌آموخته کارشناسی‌ارشد مدیریت بازاریابی است. وی کار خود را از متصدی امور بانکی شروع کرده و پس از تجربه سمت‌های بانکدار و بانکدار ارشد مالی و بانکدار ارشد اعتباری، در سال ۹۵ به سمت رئیس شعبه منصوب شد.

از جایگاه و ظرفیت‌های شعبه بعثت شروع کنیم؛ این شعبه چه مزیت‌هایی دارد که آن را از دیگر شعب متمایز می‌کند؟

شعبه بعثت در منطقه برخوردار شهر همدان واقع شده و ساختمان آن دارای معماری خاصی است که ثبت میراث فرهنگی شده و دارای نمای آجری است که به شیوه‌ای سنتی آرایش و چیده شده است. ویژگی جذاب آن سقف منحنی سازه است که می‌توان روی آن حرکت کرده و به طبقات بالا رفت. این معماری خاص و آراستگی فضای داخلی، محیط جذابی را برای مشتریان به وجود آورده که خود در افزایش بهره‌وری اثرگذار است. در حال حاضر پرسنل شعبه ۷ نفر هستند و بیشتر آنها را خانم‌ها تشکیل می‌دهند.

رقیب در اطراف آن و با نرخ سودهای بالا، مشکل است. اما با همت بالای همکاران توانستیم هر ساله تعهدات خود در بخش تجهیز منابع را محقق کنیم. به طوری که در پایان سال ۹۸ با ۱۵۲ درصد و در پایان سال ۹۹، ۱۵۵ درصد تحقق برنامه داشتیم. در حال حاضر نیز سرانه سپرده این شعبه از میانگین سرانه کل استان بالاتر است.

میزان جذب سپرده شعبه دو برابر شده و درجه شعبه از ۴ به ۳ ارتقا یافته است. شعبه بعثت در بهبود عملکرد ماهیانه نیز، رتبه ششم کشور را بین شعب شهری در کارنامه خود دارد.

در نتیجه شعبه در حوزه تجهیز منابع عملکرد موفقی داشته است؛ در این رابطه بیشتر توضیح بفرمایید و عملکرد شعبه در شاخص

شما از چه زمانی به عنوان رئیس شعبه بعثت مشغول فعالیت شدید و در این بازه زمانی، شعبه چه تغییراتی را تجربه کرده است؟

مهمترین دلایل موفقیت شعبه را چه عوامل و دلایلی می‌دانید؟

مهمترین عامل موفقیت شعبه، رضایت مشتری است؛ هم مشتریان داخلی که همکاران شعبه هستند و هم رضایت مشتریان بیرونی. به طور کلی مشتری‌مداری زیربنای تمام فعالیت‌های این شعبه است. در این شعبه لبخند به مشتری و احترام به وی نهادینه شده، همکاران با ورود مشتری از جا برمی‌خیزند، سلام می‌کنند، با روی گشاده خوش آمد می‌گویند. این رفتار به مشتری حس مهم بودن را منتقل می‌کند. همکاران حرفه‌ای مشتری را خوب گوش می‌دهند و با لبخند و احترام پاسخ مناسب می‌دهند.

تجهیز منابع را تشریح کنید؟
تجهیز منابع در این شعبه، با وجود بانک‌های

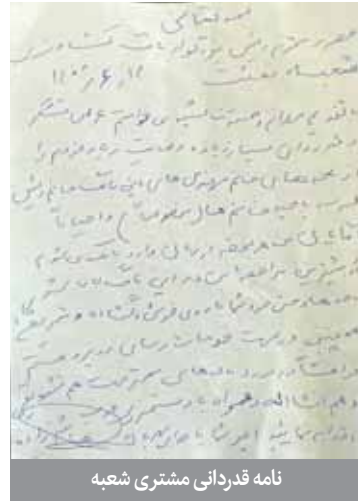
نسبت به آن‌ها سال ۹۸ که اینجانب مسئولیت این شعبه را برعهده گرفته‌ام،

همکاران

نامه قدردانی مشتری شعبه

حتی اگر براساس قوانین نتوانیم کاری برای مشتری انجام دهیم، با احترام علت را برای مشتری توضیح می‌دهیم.

چهره مهربان همکار مهمترین تصویری است که در ذهن مشتری نقش می‌بندد. لبخند واقعی و حاکی از صمیمیت و مهربانی معجزه می‌کند. قدرتی که در لبخند نهفته است در هیچ چیز دیگر یافت نمی‌شود. لبخند حرف‌های زیادی را منتقل می‌کند. تفاهم، اعتماد و حس متقابل از مجرای همین لبخند به مشتری انتقال داده می‌شود و حاصل آن بازاریابی دهان به دهان است، به‌نحوی که مشتریان شعبه، خود مبلغ ما هستند و شعبه و خدمات ما را تبلیغ و مشتریان جدید به ما معرفی می‌کنند؛ به‌طوری که در حال حاضر تعدادی از مشتریان به لحاظ مکانی فاصله زیادی با شعبه دارند، اما باز هم شعبه بعثت را انتخاب نموده‌اند. البته که ما هم متقابلاً به مشتریان خوب شعبه توجه خاص داریم و به مناسبت‌های متفاوت از مشتریان تقدیر می‌کنیم و خاطره‌ای به یادماندنی در ذهنشان ثبت می‌کنیم. از دیگر عوامل موفقیت، وجود کارکنان باانگیزه و با دانش شغلی بالا است که به‌عنوان منابعی ارزشمند برای بانک محسوب می‌شوند.

مثبت، مهمترین عامل جذب مشتری و وفاداری اوست. همکاران در یک فضای دوستانه، تیم بانشاطی را تشکیل داده‌اند و من هم همیشه برنامه کاری شعبه را در جمع همکاران مطرح کرده و آنان را در تصمیم‌گیری مشارکت می‌دهم و تمام نظرات آنان را می‌شنوم چون اعتقاد دارم به اشتراک گذاشتن ایده‌ها خود منجر به خلاقیت، همدلی و یافتن راه‌های جدید

بازدید مدیران از شعبه

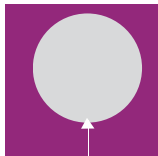
نقش کار گروهی و همدلی کارکنان در موفقیت شعبه چه میزان بوده و این همدلی چگونه ایجاد شده است؟

نیروی انسانی نقش بسیار مهمی در پیشبرد اهداف و موفقیت شعبه دارد و رضایت او، رضایت مشتری را به دنبال خواهد داشت. در شعبه بعثت همکاران مانند خواهر و برادر، دلسوزانه و تعاملی با یکدیگر کار می‌کنند و در نتیجه این همدلی، کار مشتری هم با سرعت بیشتری انجام می‌شود. نیروی انسانی بانشاط، نشاط و لبخند را به مشتریان منتقل می‌کند و این احساس خوب و

پيام مهر
سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹
آذر ۱۴۰۰

خارج از شعبه

پیام صبر

سال شصت و هشتم

شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹

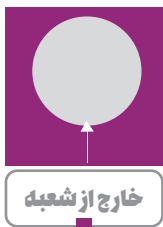
آذر ۱۴۰۰

به بهانه بیست و پنجم آذرماه، روز پژوهش؛

هوشمندانه، خلاقانه و سامان‌مند

پژوهش یا تحقیق یک روند هوشمندانه، هوشیارانه، خلاقانه و سامان‌مند برای یافتن، بازگویی و بازنگری پدیده‌ها، رخدادها، رفتارها و انگاشته‌ها است. پژوهش همچنین برای استفاده از پدیده‌های موجود برای دست یافتن به راهکارهای عملی و فناوری‌ها به‌کار می‌رود. به‌طور معمول پژوهشگر نتایج پژوهش خود را در مجله‌های علمی ارائه می‌دهد. پژوهش در دو بعد «یافت پرسش پژوهش» و دیگر «پاسخ دادن به آن» است.

گام سوم: گردآوری داده‌ها

در مرحله سوم، پژوهشگر به گردآوری اطلاعات و داده‌هایی می‌پردازد که می‌تواند در آینده مبنای تحلیل‌ها و تفسیرهایی قرار گیرد که در نهایت به یافتن پاسخ پرسش‌های اولیه منجر شود. این بخش از پژوهش که به مرحله گردآوری اطلاعات و داده معروف است می‌تواند به شکل‌های کاملاً مختلفی انجام شود. مثلاً در پژوهش‌های معمول در حوزه‌های علوم انسانی و علوم اجتماعی مانند روانشناسی، علوم تربیتی و جامعه‌شناسی از ابزارهایی مانند پرسشنامه، مصاحبه و مشاهده استفاده می‌شود. در علوم تجربی پژوهشگران در این مرحله به انجام آزمایش‌های مختلفی پرداخته و تاثیر عوامل مشخصی را در زمینه کار خود مورد سنجش و آزمون دقیق قرار می‌دهند.

گام چهارم: سازماندهی داده‌ها

در مرحله چهارم داده‌های گردآوری شده به روش‌هایی مختلف - مثل استفاده از مبنای علم آمار - سازماندهی و خلاصه می‌شوند. این سازماندهی و خلاصه‌سازی به‌نحوی صورت می‌پذیرد که امکان توصیف و مقایسه نتایج حاصل شده برای پژوهشگر فراهم می‌شود. ترسیم نمودارها و جدول‌های مختلف از روش‌های معمول سازماندهی و خلاصه‌سازی داده‌ها به‌شمار می‌آید.

گام پنجم: تفسیر نتایج

در مرحله پنجم پژوهشگر می‌تواند براساس تحلیل یافته‌های مراحل قبل به تفسیر روشنی از موضوع پژوهش پرداخته و پاسخی برای پرسش‌های اولیه خویش بیابد.

گام ششم: جمع‌بندی و انتشار

در آخرین گام، نتایج پژوهش انجام شده می‌تواند به یکی از روش‌های معمول در انتشارات علمی به‌صورت چاپی یا الکترونیکی منتشر شود. مثلاً نتایج پژوهش‌ها ممکن است در قالب گزارش‌های مفصل یا مختصر تحقیقی، مقاله‌های علمی مجله‌ها، رسانه‌های گروهی، سایت‌های اینترنتی یا ارائه در همایش‌های تخصصی ملی یا بین‌المللی انتشار یابد. این نتایج می‌تواند در آینده مورد استفاده سایر پژوهشگران قرار گیرد و مبنایی برای انجام مطالعات بعدی باشد.

انواع پژوهش: پایه‌ای و کاربردی

پژوهش پایه‌ای می‌تواند زمینه «پژوهش کاربردی» را فراهم آورد، اما در وهله اول متوجه کاربرد آن در زندگی انسان‌ها نیست. در حالی که پژوهش‌های کاربردی دارای جنبه عملی بوده و مستقیماً متوجه حل مشکلات جامعه و بشریت هستند. در ضرورت انجام این دو دسته از مطالعات شکی نیست. به‌عنوان مثال مدیران عالی در بخش‌های مختلف برای اداره عملی یک جامعه یا سازمان، نیازمند پژوهش‌های کاربردی بوده و این دسته از پژوهش‌ها نیز خود متکی بر پژوهش‌های پایه‌ای هستند.

فرایند پژوهش شامل چه مراحل است؟

پژوهش در رشته‌های مختلف علمی به شیوه‌های گوناگون انجام می‌شود و نمی‌توان یک روش مشخص که در همه شاخه‌های علوم کاربرد داشته باشد معرفی کرد. با این حال، اصولی کلی بر فرایند پژوهش در رشته‌های مختلف حاکم است که بیش از آنکه با هم متفاوت باشند به هم شبیه هستند.

گام اول: پرسش

معمولاً در گام اول همه پژوهش‌ها با یک یا چند پرسش آغاز می‌شوند. این پرسش‌ها ذهن پژوهشگر را به خود مشغول کرده و او را به تلاش در جهت پاسخگویی به آنها وامی‌دارد.

گام دوم: جست‌وجو

در گام دوم، پژوهشگر به جست‌وجو در منابع علمی زمینه موضوعی خود می‌پردازد و با بررسی دقیق آنها به تصویر روشن‌تری از میزان دانش موجود در آن زمینه دست می‌یابد، تصویری که مبتنی بر گزارش‌های منتشر شده سایر پژوهشگران در آن زمینه است. به این مرحله «مرور پیشینه پژوهش» می‌گویند. اگر در این مرحله منابعی برای پژوهشگر مفید باشد و از آنها به‌نحوی استفاده کند، در گزارش تحقیق خود فهرستی کامل از تمام منابع مورد استفاده را به دقت ذکر می‌کند. استناد به این منابع ضمن آنکه پیوندی بین پژوهش او با پژوهش‌های قبلی نشان می‌دهد به پژوهش در دست انجام اعتبار بیشتری می‌بخشد و ارتباط‌های علمی میان پژوهشگران را افزایش می‌دهد.

شعر یلدا

شب یلدا در ادبیات و اشعار ایران‌زمین نیز تاثیرگذار بوده است و شاهد اشعاری در زبان فارسی هستیم که از ظلمت شب یلدا برای استعاره به دوری و فراق یار استفاده شده است.

راجع به ریشه‌شناسی واژه یلدا دیدگاه‌های مختلفی وجود دارد. عده‌ای آن را واژه‌ای سریانی می‌دانند و از آنجا که واژه سریانی یلدا با واژه‌های عربی «تولد»، «ولادت»، «میلا»، «یولد» و «یلد» هم‌ریشه است، دیدگاه پرتطرفداری است که قابل قبول‌تر به نظر می‌رسد.

دیدگاه دیگری مانند باور گیتی پورفاضل وجود دارد که یلدا را واژه‌ای اوستایی می‌داند. او در این رابطه می‌گوید: «یلدا از دو بخش «یل» و «دا» تشکیل شده است. یل یا ییل در اصل «یئیریه» اوستایی به معنای سال می‌شود که با گذشت زمان واج «ر» به «ل» و «ییل» تغییر کرده و در زبان‌های لاتین هم Year به معنی سال است و «دا» که امروز «دی» می‌گوییم به معنی روشنایی و نورانی است و در زبان انگلیسی نیز Day به معنی روز است. پس یلدا «روشنایی سال» معنا می‌دهد.»

اشعار یلدایی

سرایندگان و نویسندگان پارسی‌گوی از عنصری بلخی گرفته تا حافظ، سعدی، عطار، وحشی بافقی، منوچهری دامغانی، خواجهی کرمانی، عبید زاکانی، امیرخسرو دهلوی و... در دوره‌های مختلف تاریخی از واژه «یلدا» به معنای «بلند و تاریک» به‌وفور استفاده کرده‌اند که به زلف یار و شب هجران اشاره دارد. این‌طور به نظر می‌رسد که نخستین بار یلدا در سروده‌های عنصری بلخی و ناصرخسرو استفاده شده است.

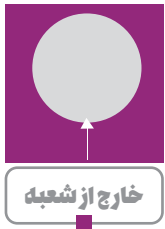
عنصری در شعر خود می‌گوید:

چون حلقه ربایند به نیزه، تو به نیزه
خال از رخ زنگی بریابی شب یلدا

ناصرخسرو نیز از واژه یلدا بهره برده است:

قندیل فروزی به شب قدر به مسجد
مسجد شده چون روز و دلت چون شب یلدا

خارج از شب‌ه

سال شصت و هشتم
شماره ۱۹۴ پیاپی ۲۸۹
آذر ۱۴۰۰

حافظ نیز بیت زیبایی در این رابطه دارد:

صحبت حکام ظلمت شب یلداست   نور ز خورشید جوی بو که برآید

سعدی نیز از این قافله عقب نمانده است:

هنوز با همه دردم امید درمانست   که آخری بود آخر شبان یلدا را

عبید زاکانی از یلدا در رباعی خود استفاده کرده است:

ای لعل لب‌ت به دل‌نوازی مشهور   وی روی خوش‌ت به ترک‌تازی مشهور
با زلف تو قصه‌ایست ما را مشکل   همچون شب یلدا به درازی مشهور

صائب تبریزی، شاعر قرن یازدهم، برای اشاره به زلف یار به سراغ واژه یلدا رفته است:

می‌کند زلف دراز تو با دل‌های حزین   آنچه با خسته روانان شب یلدا نکند

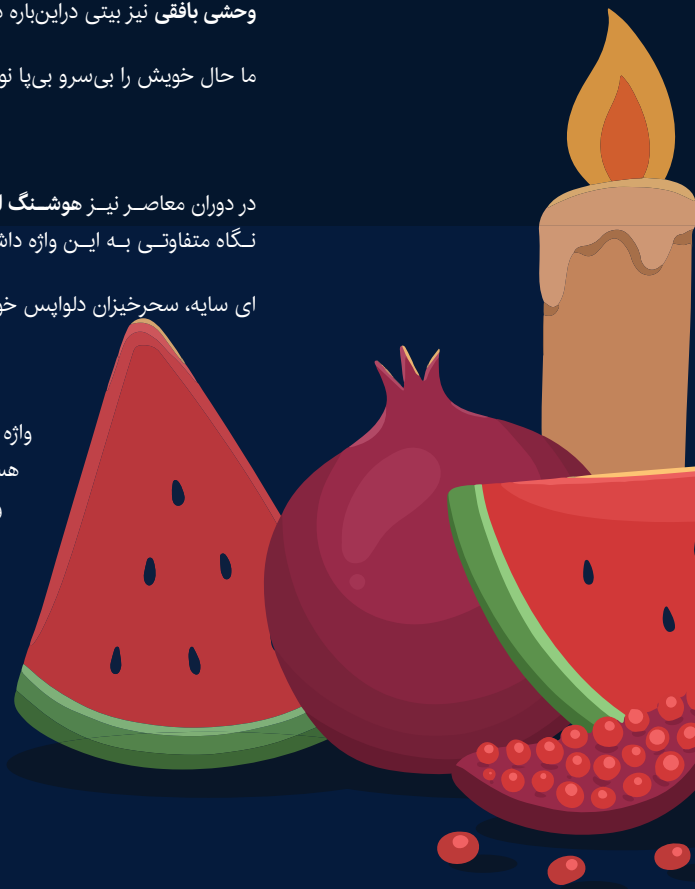
وحشی بافقی نیز بیتی در این باره دارد:

ما حال خویش را بی‌سرو بی‌پا نوشته‌ایم   روز فراق را شب یلدا نوشته‌ایم

در دوران معاصر نیز هوشنگ ابتهاج را داریم که در یکی از غزلیاتش، به سراغ یلدا رفته و نگاه متفاوتی به این واژه داشته است و شب یلدا را نمادی از زندان می‌داند:

ای سایه، سحرخیزان دل‌واپس خورشیدند   زندان شب یلدا بگشاییم و بگیریم

واژه چله و همین‌طور یلدا در زبان فارسی گسترده و ریشه‌دار هستند. چله در فرهنگ مردم نواحی مختلف ایران ریشه دارد و تأثیرپذیری زندگی روزانه مردم به فصول مختلف سال را نشان می‌دهد. یلدا هم با باورهای مهری ارتباط تنگاتنگی دارد و اعتقاد دیرینه به زایش خورشید در شب انقلاب زمستانی را بازگو می‌کند. کارنامه ۱۰۰۰ ساله ادبیات فارسی حاکی از آن است که شب یلدا برای بسیاری از شاعران به‌منزله تاریکی و دشواری فراق است؛ با این حال، طبق آیین‌ها و اعتقادات ایرانیان، یلدا، شبی عرفانی بوده که پایان ظلمت و تاریکی و تولد نور و روشنی را با برگزاری جشن، تفال به دیوان حافظ و شب‌نشینی پاس می‌داشته‌اند.

روش‌هایی برای نوشیدن آب در طول روز

فراموش نکنید: بدن‌تان به آب احتیاج دارد

آب بدن را به‌کار می‌اندازد. اندام‌ها، ماهیچه‌ها و مفاصل همه به آب نیاز دارند. همچنین آب به سیستم ایمنی بدن در مبارزه با میکروب‌ها کمک می‌کند. آب برای شادابی پوست بسیار عالی است و وقتی بدن داغ می‌شود، آن را خنک می‌کند. نوشیدن آب می‌تواند منجر به کاهش وزن شده و احتمال ابتلا به سنگ کلیه را نیز کاهش دهد. اگر نوشیدن آب بخشی از برنامه روزانه‌تان نیست، می‌توانید برای تغییر برنامه روزانه‌تان چند کار را انجام دهید.

آب زیاد بنوشید

شما می‌توانید هر دو ساعت یک لیوان آب بنوشید و احتمالاً هم آب زیادی خواهید نوشید. بیشتر مردم روزانه حدود ۲۰ درصد آب مورد نیازشان را از طریق خوراکی‌ها تامین می‌کنند. با این روش، آب همراه با موادمغذی مورد نیاز بدن، آهسته‌تر وارد سیستم بدن می‌شود. خوراکی‌هایی که آب زیادی دارند؛ شامل هندوانه، خیار، کدوسبز و گوجه‌فرنگی است.

سوپ بخورید

بیشتر مواد تشکیل‌دهنده سوپ، آب است و برای هر سلیقه‌ای یک نوع سوپ وجود دارد. می‌توانید از ماهی، مرغ، قلم‌گاو یا سبزیجات، سوپ تهیه کنید. لوبیا، سبزیجات، گوشت، غلات حتی ماکارونی یا تخم‌مرغ را نیز می‌توانید اضافه کنید. اگر زیاد با کمبود آب مواجه هستید یا تب دارید، سوپ مرغ را امتحان کنید. زیرا آب بیشتری دریافت می‌کنید و حتی می‌توانید سرماخوردگی‌تان را سریع‌تر بهبود دهید.

تشنگی‌تان را برطرف کنید

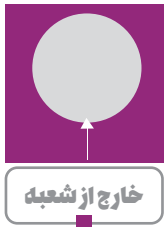
افزودن مقداری آلبیمو می‌تواند آب نوشیدنی ساده را کمی طعم‌دار کند و برای بدن نیز مفید باشد. لیموترش دارای آنتی‌اکسیدان و پتاسیم و موجب حفظ سلامت سلول‌ها و اسیدسیتریک موجب هضم غذا و مانع تشکیل سنگ کلیه می‌شود.

آب گازدار بنوشید

اگر به دنبال مایعی با تنوع بیشتر هستید، آب گازدار ممکن است این کار را انجام دهد. حباب‌های درون آن می‌تواند بدون افزودن شکر و سایر ترکیباتی که برای بدن مضر هستند، به نوشیدنی‌تان ظاهر زیبایی بدهد.

برطرف کردن شوری دهان

خوردن یک میان‌وعده مثل گردو یا پاپ‌کورن کمی شور برای بعدازظهر ممکن است تنها چیزی باشد که ما را مجبور به نوشیدن یک لیوان آب کند. هر دو آن حاوی پروتئین و فیبر هستند و ذرت بوداده غلات کامل و بدون چربی است (به شرط آنکه با کره درست نشده باشد). گردو همچنین دارای موادی مانند اسیدهای چرب امگا-۳ و ویتامین E است که برای قلب مفید بوده اما نباید در مصرف آن زیاده‌روی شود چون کالری بالایی دارند.

قهوه یا چای بنوشید

بله، هر دو کافئین دارند اما سرشار از آب نیز هستند. در تمام طول روز از خوردن آنها خودداری کنید، در غیر این صورت ممکن است دچار ناراحتی یا حتی دل‌درد شوید. نوشیدن دو فنجان در روز چای یا قهوه باید خوب باشد و سالم‌ترین شرط آن این است که شکر و خامه به آن اضافه نشود.

همیشه یک بطری آب همراه داشته باشید

این کار ساده است اما واقعا می‌تواند تفاوت ایجاد کند. اگر مقداری آب همراه خود داشته باشید، به احتمال زیاد آن را می‌نوشید، به‌ویژه اگر بیرون از منزل باشید. برای اینکه آب را سرد نگه دارید، یک بطری استیل تهیه کرده و مقداری یخ به آن اضافه کنید یا از بطری‌های مناسب فریزر استفاده کنید. صبح‌ها هنگام خروج از خانه آن را بردارید و در طی مسیر، آب خنک بنوشید.

عادت جدیدی را شروع کنید

نوشیدن یک لیوان آب قبل از نشستن سر میز غذا بخشی از برنامه روزانه‌تان باشد. آب برای بدن مفید است و احتمالا نیز کمتر غذا بخورید. در مطالعه‌ای، افرادی که رژیم داشتند در صورت نوشیدن یک لیوان آب حدود نیم ساعت قبل از هر وعده غذایی، حدود ۸۵ کالری کمتر در هر وعده غذایی مصرف می‌کردند. در طول ۱۲ هفته ۵ کیلو وزن کم کردند و این افراد حدودا ۵۰ درصد بیشتر از کسانی بودند که قبل از غذا خوردن آب نمی‌نوشیدند.

به‌طور منظم آب بنوشید

اگر برای نوشیدن آب نیاز به یادآوری دارید، برنامه‌های زیادی برای این کار وجود دارد که می‌تواند کمک کند تا میزان آب آشامیدنی‌تان را کنترل کرده و میزان مصرف و زمان آن را به شما یادآوری کند. اگر نمی‌خواهید برنامه‌ای را بارگیری کنید، زنگ یادآور را در تلفن همراهتان تنظیم کنید.

ادویه غذا را زیاد کنید

اگر غذاهایی را دوست دارید که مایعات بیشتری وارد بدن می‌کنند، آیا تا به حال سعی کرده‌اید غذای هندی را بدون یک یا دو لیوان نوشیدنی خنک بخورید؟ برای تسکین سوزش آن، شیر که یک نوشیدنی سالم است را انتخاب کنید.

چه موقع آب بنوشید

وقتی تشنه هستید آب بنوشید. تشنگی واکنش بدن است که نشان می‌دهد به آب بیشتری احتیاج دارید اما هنگام دستشویی رفتن نیز توجه کنید. اگر ادرار زرد تیره است، بدن ممکن است به آب بیشتری نیاز داشته باشد و می‌تواند نشانه این باشد که بدنتان با کمبود آب مواجه است. میزان نیاز به آب در افراد بسته به سلامتی بدن، میزان خشکی هوا و فعالیت‌های روزانه آنها متفاوت است.

حس احسان و نوع دوستی فقط در شغل پرستاری خلاصه نیست
بانویی که به یاری همسر جانبازش کمر بندد
مادری که سالها بار پرستاری از فرزند معلولش را بر دوش می کشد
نیکوکاری که به یاری معلولان و سالمندان رنجور شتافته
همه نام پرافتخار پرستاری بر سینه دارند
و بشارت پاداشی گران در آینده ای نه چندان دور

ولادت حضرت زینب کبری(س) و روز پرستار بر همه پرستاران عزیز مبارک باد

قدردانی از پرستاران بانک کشاورزی

قدردانی از یک پژوهش

هوشنگ حیدرنژادیان، مدیر شعب بانک کشاورزی در استان همدان در مقاله‌ای بلند، عملکرد اجرای قانون ایجاد و توسعه اشتغال پایدار روستائی و عشایری در استان همدان را بررسی کرده است. این مقاله و یافته‌ای از سوی مقامات استانی مورد تقدیر قرار گرفته است.

دگر جان اوین

ز قوفان و از شد در آسمان	نباشد کنون بهیم بر بگریبان
ز دگر جان انباشت یون سخن	دلیر است و ده به جیب سخن
که از بیم اسکت سپر خسته	دل از مکتب از بند سپردا
چو خشمی رسد ز هستان ویران	بنیسی دگر جان و در غمین
بگستی چو هر کس مع می بفرست	بگمبسان کردون بودیت
چو بمی کی جوشن آمد سخت	به اندیشه و بهوشم رای درت
بنیم پیمان به آغازت	به سینه و آمد داد و از دست
به خورشید روی و دل بزرگ	تو تابنده بهیسی جان کبر سر
سرمه از دجا و بدیران این	مسبا اول جان بهتجان

سروده: دگر جان اوین
خط: داریوش

شیوه تدوین مقالات

رتبه‌های قابل توجه در تولید مقالات علمی کشور به بحث روز تبدیل شده است و براساس شاخص تعداد مقالات و تعداد موارد استناد به آنها موفقیت‌های چشمگیری را به تولیدکنندگان این مقالات نسبت می‌دهند؛ اما باید توجه داشته باشیم که تولید دانش، تنها به تعداد و حجم مقالاتی که ارائه می‌شود بستگی ندارد؛ بلکه غنای محتوا، تازگی و شیوه‌ارایه صحیح و بسیاری از عوامل دیگر در این میان تعیین‌کننده‌اند.

بانک تخصصی کشاورزی نیز باید قدم در این راه بگذارد تا از این قافله علم عقب نیفتد و همکاران ارجمند با بهره‌گیری از تخصص و توانمندی‌های خود با انجام پژوهش و ارائه مقالات پرمحتوا که محصول آن اعتلای دانش و در نتیجه بهبود کیفی و کمی زندگی خواهد بود؛ ما را در چاپ و انتشار مطالب پرمحتوا یاری رسانند. از این‌رو، بر آن شدیم تا بعضی اصول و قواعد اولیه را برای تهیه و تدوین مقالات به اطلاع همکاران گرامی برسانیم و تقاضا کنیم پیش از ارسال مطلب موارد زیر را به دقت رعایت کنند.

۱- مقالات ارسال شده نباید قبلاً در هیچ نشریه دیگری چاپ شده باشد.
۲- حجم مقاله از حدود هزار و ۵۰۰ کلمه تجاوز نکند. مقالات طولانی حتماً به همراه خلاصه (با حداکثر هزار و ۵۰۰ کلمه) ارسال شود.

۳- متن اصلی مقالات ترجمه شده به همراه ترجمه آن ارسال شود.

۴- پیام‌مهر در ویرایش و تلخیص مطالب آزاد است.

۵- چارچوب مقاله نظام‌مند و شامل تمام بخش‌های مقدمه، شرح موضوع، بحث، نتیجه‌گیری و منابع باشد.

۶- عنوان مقاله کوتاه و معرف محتوای آن باشد.

۷- عنوان جداول، تصاویر و نمودارها گویا و روشن باشد.

۸- نام، نام‌خانوادگی، تحصیلات یا تخصص مرتبط با موضوع مقاله، سمت و محل خدمت و شماره تلفن خود را در زیر عنوان مقاله ذکر کنید.

۹- میان بخش‌های مختلف مقاله هماهنگی و ارتباط منطقی وجود داشته باشد و انسجام و توالی مطالب حفظ شود.

۱۰- فهرست منابع و مراجع با توجه به موارد زیر آورده شود.

۱۰-۱- ترتیب ارجاع کتاب

نام‌خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (نام مترجم یا مصحح)، عنوان اثر، نام ناشر، محل انتشار، سال انتشار و شماره صفحه

۱۰-۲- ترتیب ارجاع نشریه یا مجله

نام‌خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، عنوان مقاله، نام مجله (نشریه)، سال، دوره، شماره و صفحه

۱۰-۳- ارجاع اینترنت

در صورت استفاده از وبسایت‌های اینترنتی ذکر نشانی دقیق صفحه ضروری است و به‌طور جدی از ارائه واژه اینترنت به‌عنوان ماخذ خودداری کنید.

۱۱- وقتی واژه‌های فنی، اصطلاحات یا عناوین خاصی برای اولین بار در متن به‌کار می‌رود شماره‌ای (توک) در بالای کلمه مورد نظر قرار گیرد و سپس در قسمت زیرنویس معنی آن اصطلاح یا طرز نوشتن آن کلمه به انگلیسی یا زبان دیگر آورده شود.

توجه: فقط واژه‌هایی که قبلاً به‌کار برده نشده، معادل خارجی آنها در انتهای مقاله بیاید.

۱۲- نقل قول‌ها داخل گیومه باشد.

۱۳- مقالات تنها از طریق ایمیل ماهنامه پیام‌مهر به آدرس payamemehr@agri-bank.com ارسال شود و از ارسال مقالات به‌صورت کتبی و فاقد فایل word خودداری کنید.

۱۴- مقالاتی که به‌طور خلاصه در ماهنامه چاپ می‌شود را می‌توانید به‌طور کامل در وبسایت اصلی بانک بخش پیام‌مهر بخوانید.

در این سال زراعی نیز همراه کشاورزان هستیم

تأمین مالی موجب تحکیم امنیت غذایی

مرکز ارتباط سبیز: ۰۲۱-۸۱۳۰۱
اداره کل روابط عمومی و همکاری های بین الملل
keshavarzibank
www.bki.ir

